

DE KERSTVACANTIE VAN JO EN JAN

DOOR P. J. RISSEEUW
UITG. G. F. CALLENBACH NIJKERK

**DE KERSTVACANTIE
VAN JO EN JAN**

MET TEEKENINGEN VAN
B. S. CLAUS

TWEEDE DRUK

DE KERSTVACANTIE
VAN JO EN JAN
DOOR P. J. RISSEEUW

G. F. CALLENBACH — UITGEVER — NIJKERK

1. MOEDER IS ZIEK EN OOM SJOERD WORDT OUD

„Nee jongens,” zei de heer Molenaar tot „N z'n kinderen, die zich, voor 't naar bed gaan, nog even rond zijn stoel schaarden — „reken er maar op, dat Sint Nicolaas dit jaar ons deurtje voorbijgaat.”

„Dat zei u verleden jaar ook,” lachte Jo.

„En toen kwam er 's morgens een groot pak van oom Sjoerd uit Kijkduin,” vulde Jan aan.

„Oom Sjoerd wordt oud,” zei vader, „en jullie begrijpt toch wel, dat moeder nu heelemaal geen drukte kan velen. . . .”

„We zullen geen leven maken,” beloofde Jan. Vader lachte.

„Je voornemens zijn weer héél goed. . . . maar heusch, jongens. . . . rekent nergens op. . . . als er voor ieder een chocolade-letter overschiet mag je heel blij zijn. . . . en daarmee uit. . . .”

Er viel even een lichte verslagenheid te lezen op de gezichten der kinderen.

„Oom Sjoerd vergeet ons tòch niet,” fluisterde Jan z'n zusje in 't oor. Inmiddels nam vader kleinen Ries op om hem naar z'n bedje te brengen. Ries — die nog heerlijke herinneringen aan vorige Sint-Nicolaas-verrassingen bewaard had, vroeg — licht ongeloofig — aan vaders oor: „Is oom Sjoerd Sint-Nicolaas, Vader?”

Vader moest weer lachen.

Van buiten klonk plotseling het rumoer van een motorfiets.

Toen werd er gebeld.

„Ja, manneke, hij lijkt er tenminste veel op!”

„De dokter....!”

Haastig zette vader Ries neer.

„Jo en Jan, letten jullie even op de kleintjes, hè.... Stil zijn, hoor!”

Jan tuurde uit het raam in de straat, waar de lantaarns al werden aangestoken.

Hij was in zijn gedachten nog bezig met de Sint-Nicolaas-verrassingen van verleden jaar.

De groote poppenwagen was toen ook gekomen.

Wie weet.... morgenochtend met de eerste post was er misschien wel weer een groot pak....

„Wat is oom Sjoerd ook al weer van ons?” hoorde hij Jo opeens vragen.

Verrast schrok hij op uit zijn gedachten-wereldje.

„Ik zat ook net aan oom Sjoerd te denken,” zei hij. „Oom Sjoerd is de jongste broer van moeders vader.”

„Van grootvader dus.”

„Ja, natuurlijk.”

„Hij heet ook Spoelstra.... Kapitein Spoelstra....” zei hij, bijna snoeverig, zooals hij op school over oom Sjoerd sprak....

„O ja....” zei Jo — maar dan, opeens weer aan moes denkend, zei ze, bijna in één adem door:

„Wat duurt het lang, hè. 'k Wou, dat de dokter maar wegging.”

Toen, na eenig wachten, waarin de bezorgdheid van Jo al meer steeg, hoorden ze de slaapkamerdeur opengaan en gedempt stemmengeluid op de gang.

Eerst nadat de dokter de huisdeur achter zich had dichtgetrokken, en de motor aanronkte, kwam vader weer binnen.

Jo dorst niets te vragen, poogde van vaders gezicht te lezen, of 't erger was.

„Moeder moet nog volstrekt rust houden, kinderen,” zei hij. „En nu gauw naar bed, jongens....”

Op hun bloote voetjes keerden Jo en Jan, nadat de kleintjes moeder welterusten hadden gezegd, nog even naar de ziekenkamer terug.

„Zie zoo.... nu heb ik m'n oudsten nog eens even bij me,” zei moeder opgewekt.

„Zoo Jopie.... leg jij eens even een kussen in m'n rug.... dan kan ik wat rechterop zitten.”

„Is het heusch niet erger, Moes?” vleide Jo.

„Gelukkig niet, kindje — maar moeder is toch nog niet beter.... en ik wou toch weer zoo graag voor jullie zorgen.... Gelukkig, dat ik zoo'n groote, flinke dochter heb, hè? Wat zou ik moeten beginnen, als ik jou niet had....”

„Tante Lena doet alles overdag....”

„Ja, maar als tante weg is, zorg jij toch.... en Jan ook.... Jan doet trouw alle boodschappen, hè, jongen?”

„Zou u denken, Moeder, dat er nog wat komt

van oom Sjoerd, morgen?" vroeg deze opeens rond-uit.

Moeder trok een ongeloovig gezicht.

„Je mag niet begeerig zijn, Jan — dat weet je toch wel.... We hebben toch alles wat we noodig hebben.... 't Is niet gezegd, dat oom Sjoerd dat blijft doen....”

„Oom Sjoerd is toch een broer van grootvader?" vroeg Jo.

„Ja — wil ik jullie nog eens de geschiedenis van oom Sjoerd vertellen?"

„Hè, ja, Moes.... fijn....!"

„Komen jullie dan allebei op den rand van m'n bed zitten," zei moeder.

„Wordt u dan niet te moe?" vroeg Jan.

„Nee hoor.... 't is nu zoo heerlijk rustig.... en je weet, dat ik altijd blij ben, als ik jullie eens even bij me kan hebben....

Vader zal nog wel even bij tante Lena blijven.

Oom Sjoerd was een jongere broer van mijn vader, jullie grootvader dus. Heel vroeger woonde hij ook hier, in Amsterdam. Als jongen verlangde hij al om zee-kapitein te worden. Zijn ouders waren er natuurlijk erg op tegen, omdat hij niet sterk was — doch later, toen 't bleek, dat hij 't ernstig meende, hebben ze toegegeven.

Op z'n vierentwintigste jaar trouwde hij met een Amsterdamsch meisje; hij had toen al heel de wereld rondgevaren en was steeds hooger geklommen in rang.

Het sprak vanzelf, dat hij zelden thuis was. Meestal maakte hij groote en lange reizen. Zijn dochtertje, Emma, hield erg veel van hem, al zag ze haar vader maar drie- of viermaal per jaar. Maar dan bleef hij natuurlijk telkens drie of vier weken achtereen thuis.

Dat was de gelukkigste tijd van zijn leven, vertelde hij later nog dikwijls. Maar toen is er een vreeselijk verdriet in zijn leven gekomen. Toen hij eenmaal van een reis naar Japan terugkeerde, vond hij Emma ernstig ziek.

Voor hij wéér naar zee ging, was ze al begraven. En toen hij den volgenden keer terugkwam, vond hij z'n jonge vrouw geheel verkwijnd van verdriet.

Ze had zich in haar eenzaamheid het verlies van haar kleine Emma zóó aangetrokken, dat hij haar bijna niet herkende, zóó was ze veranderd. Het leek wel, alsof ze gewacht had op zijn terugkomst, want bijna een week daarna stierf ze.

Oom Sjoerd is toen al grijs geworden — hij was nog een jonge man van even in de dertig.

Nog maar één keer bracht hij zijn verlof door in Holland, bij zijn ouderen broer, dus jullie grootvader.

Nadien is hij blijven reizen, zonder rust, tot op het oogenblik dat hij gepensionneerd werd, nu ruim vijf jaar geleden.

Ik weet nog heel goed, dat hij hier geweest is. Jullie waren toen nog kleine peuters. . . . Koosje

was nog niet geboren en Ries lag nog in z'n wiegje....

Hij nam jou direct op z'n knie en zei, dat je sprekend op z'n kleine Emma geleek."

„Zei oom Sjoerd dat heusch, Moe?" vroeg Jopie.

„Ja — hij liet nog een oud en vergeeld portretje van haar zien — en de gelijkenis was treffend....!

Hij vestigde zich toen te Kijkduin, bij Den Haag, waar hij, aan den voet van de duinen, een landhuisje kocht, om er zijn laatste levensjaren te slijten, vlak bij de groote zee, waarop hij heel z'n leven had gevaren...."

„Bent u er wel eens geweest, Moe?" vroeg Jan.

„Nee, jongenlief...."

Jan keek stil voor zich heen.

Hij koesterde een groote bewondering voor oom Sjoerd en had slechts één begeerte: hem te zien in zijn eigenaardig, eenzaam leven, en hem, temidden zijner herinneringen en schatten, te hooren vertellen uit zijn bewogen leven — boeiende verhalen, uit verre, vreemde landen; van stormen op zee, van schipbreuken en eenzame eilanden....

„Misschien, als moeder weer beter is, mogen jullie eens een uitstapje met vader maken naar Den Haag...."

„En dan meteen even door naar Kijkduin...." stelde Jan hoopvol voor.

„Nou, kindertjes, moeder moet weer gaan rusten....”

„Dag Moes.... welterusten en beterschap,” zei Jo en sloeg haar armen om moeders hoofd.

„Dag lieve meisje.... slaap lekker, hoor.... en bid den lieyen Heer om beterschap, hè? Dat weet je toch wel, hè schat, dat de Heere alleen moeder weer beter kan maken?”

„Dag Moe,” zei Jan.

Moeder lachte hem vriendelijk toe.

„Dag jongen.... droom maar eens heerlijk van Kijkduin, hoor!”

Toen de kinderen reeds rustig sliepen, lag moeder nog wakker, en bad zooals zij gedurig deed, om genezing.

Haar moe en wit gezicht ontspande in een glimlach bij de gedachte, dat, wanneer zij beter mocht worden, die oudsten, Jo en Jan, een verzetje zouden krijgen....

Ze hadden beiden hun moeder zoo trouw geholpen, reeds al dien tijd! En ook moeder hoopte in stilte nog even op een verrassing van oom Sjoerd.... nu er zooveel geld noodig was voor andere dingen....

Wie weet.... *misschien!*

Morgenochtend....

2. ONVERWACHT BEZOEK

Den volgenden morgen vonden ze in hun schoen wel veel lekkers, doch de post van acht uur bracht géén pak van oom Sjoerd.

Moeder vond het wel een beetje verdrietig dat de kinderen zóó begeerig waren. Moeder, die zelf zóó geduldig was in haar ziekte!

Toen Jo en Jan uit school naar huis gingen, dachten ze nòg aan de mogelijkheid dat er iets zou gekomen zijn.

Maar neen — er was *niets*; alleen de verrassingen die ze in hun schoen gevonden hadden, en daar waren ze toch ook echt blij mee!

Toen ze aan tafel zaten, werd er gebeld.

Tante Lena bromde reeds op den kruideniersjongen, die altijd precies op etenstijd kwam.

En 't smaakte haar juist zoo lekker!

Ze gunden een mensch tegenwoordig niks meer!

Doch wie kwam daar, toen tante al weer aan tafel zat, en vader haar het bord, dat op de kachel was warm gehouden, had aangegeven, de trap op?

„Daar heeft me die aap de deur aan laten staan....” zei tante.

„De dokter....” veronderstelde Jan.

Vader luisterde.

Neen — de dokter verwachtte hij niet. Die zou overmorgen eerst terugkomen.

De vorken bleven rusten.

Tante Lena stond kordaat op, om zich te overtuigen aan wien dien zwaren, regelmatigen stap wel toebehoorde.

Doch eer ze de kamer uit was, ging de deur open en stond een oude, breed geschouderde heer, met een langen grijzen baard, in de deuropening. Hij nam z'n grooten, zwartgeranden hoed in de hand, en zei met diepe, klankvolle stem: „Goeden middag, samen.”

Aller oogen bleven in sprakeloze verwondering op hem gericht.

Een plotselinge, bijna dwaze gedachte doorschoot Jan, toen zijn oog viel op de bagage van den ouden heer, welke bestond uit een bruin-lederen reizigerskoffer.

Vader, die inmiddels was opgestaan, zei, met ietwat onzekere stem: „Oom Sjoerd, uit Kijkduin, meen ik. . . .”

„Precies,” antwoordde deze, terwijl zijn blik vragend op tante Lena bleef rusten.

„Ja, Oom,” vervolgde vader snel, „u zult niet weten, dat moeder ongesteld is — maar laat ik voor alles uw goed even aannemen.”

Jan had met onverholen verwondering op zijn blozend gezicht naar oom Sjoerd gestaard.

Hij vergat blijkbaar heelemaal de voortdurende waarschuwing, dat hij oudere menschen niet mocht aangapen — hij was geheel en al onder den indruk van dit plotselinge, bijna ongeloofe-

lijke feit, dat oom Sjoerd in levenden lijve *hier, bij hen in huis was!*

Deze oude man, gehuld in zijn cape. . . .

Hij zag er nog véél wonderlijker uit, dan hij zich ooit had durven voorstellen.

Toen vader zijn goed had aangenomen, den grooten zwarten hoed, de zware cape met armsgaten er in, den donker gekleurden stok met een bewerkten, ivoren knop, begon hij zijn plotselinge komst te verklaren.

Hoe hij voor zaken in Amsterdam moest zijn, bij den directeur van de Stoomvaartmaatschappij, waarvoor hij had gevaren, en nu de gelegenheid maar eens waarnam, even naar zijn nicht te komen zien.

„Dat spijt me nou geducht — dat ze ziek is,” zei hij, bijna brommerig. „Breng me eerst maar eens naar haar toe.”

Toen vader met oom Sjoerd de kamer uit was, keken Jo en Jan elkaar met hoog-roode gezichten aan.

„Hij heeft ook een tasch. . . .” begon Jo.

„Foei, kind, waar denk je wel aan,” bestrafte tante Lena.

„Eet jullie maar vlug door, en dan, een, twee, drie, naar school. Straks komen jullie nog te laat ook. . . .”

Jan kan de happen moeilijk door z'n keel krijgen. Hij heeft maar één vrees: dat al het andere, het heerlijke, dat oom Sjoerds tegenwoordig-

heid met zich meebrengt, hem nu ontgaan zal.
O — dat het nu juist geen Woensdagmiddag is.

Wie weet, of oom Sjoerd er om halfvier nog wel zal zijn!

Natuurlijk is hij dan al lang weg. . . .

„Jo en Jan kunnen wel danken,” zegt tante Lena.

Op de gang treuzelt Jan opzettelijk met aankleeden.

Tante Lena vindt het zeker ongepast, om het gesprek in de ziekenkamer te verstoren, doch als ze beiden, met hun goed reeds aan, schoorvoetend de trap willen afdalen, gaat op het juiste moment de slaapkamerdeur open, en wenkt vader hen, om oom Sjoerd even te komen groeten.

„Die aap van een jongen is ook uit de kluiten gegroeid, hoor,” zegt oom, en Jan voelt een goedmoedigen klop op z'n schouder.

„En jij. . . .?”

Een beetje verlegen en kleintjes, staat Jo voor den ouden man, van wien ze, eerlijk gezegd, een beetje schuw is. . . .

Maar als haar kleine handje vertrouwelijk in zijn groote, doorgroefde hand rust, legt hij er voorzichtig zijn andere hand op, en hoort ze hem opeens veel zachter zeggen: „Wees jij maar een lieve dochter voor je moeder, Johanna.”

En als ze, getrokken door zijn blik, in zijn oogen kijkt, ziet ze er twee lichtjes in glanzen, héél even maar. . . . Dan is alles weer weg.

„En nou opgemarcheerd,” commandeert hij.
Ze kunnen gaan — moeder glimlacht nog eens
.... het was, alsof er iets van een stille belofte
in school....

Gelukkig maar, dat de onderwijzers het dien Sint
Nicolaas-middag zoo nauw niet namen.

Jo en Jan, hoewel ze het niet van elkaar wisten,
dwaalden met hun gedachten t lkens van het
bord af naar.... hun huiskamer.... waar ze
steeds weer de deur zagen opengaan en oom
Sjoerd binnenkomen....

Nog vlugger dan vanmorgen liepen ze naar huis.
Bleven ze anders nog wel eens even dralen voor
een feestelijke winkeluitstalling.... ze hadden
nu geen tijd.... zelfs niet voor hun vriendjes...
aan wie ze in onsamenhangende zinnen de komst
van hun oom Sjoerd *z lf*, hadden verteld....

„Mijn oom is nog véél rijker, dan die van jul-
lie....!” had Dirk Boom gesmaald.

„Mocht je willen!” pochte Jan.

„Waar woont die oom van jou?” vorschte Dirk.
Jan had even nagedacht en overwogen, of hij de
waarheid zou zeggen — zou ’t wel indruk
maken?

„Op een landhuis in Kijkduin,” zei hij.

„Is dat alles....” minachtte Dirk. „De mijne
woont in Amerika.... vlak bij de Indianen....”

„Mijn oom is de heele wereld door geweest....”
verdedigde Jan.

„Daar is t-ie nou zeker nog moei van. . . .” sarde Dirk.

Jo had Jan schielijk aan z'n jas getrokken — „Kom nou, Jan. . . . laat dien akeligen Dirk maar praten. . . .”

Ze was bang, dat het weer op vechten zou uitloopen, net zooals laatst. . . . En toen Jan, wiens hoofd inmiddels rood van ergernis geworden was, aanstalten maakte, om Dirk een pak slaag te geven, had Jo, als laatste redmiddel, hard geroepen: „Kom, Jan. . . . wie 't laatst lacht, lacht 't beste. . . . wij gaan de cadeautjes halen. . . .”

Dat hielp.

Hij had er zelf nauwelijks over durven beginnen, maar nu Jo, en zóó maar op straat, er tegen Dirk over begon — won de nieuwsgierigheid het van zijn wraakzucht en liepen ze samen op een drafje naar huis. . . .

Wie weet. . . .!

Er lagen thuis niet alleen mooie cadeaux — voor Jan een prachtige boekentasch en voor Jo een mooie naaidoos — doch het àllersfijnste was wel wat moeder vertelde:

Ze mochten in de Kerstvacantie bij oom Sjoerd in Kijkduin gaan logeeren.

3. EINDELIJK!

Wat duurden die dagen nog lang, wat duurden ze lang. Maar eindelijk kwam dan toch de laatste schooldag. Er waren vele kinderen, die óók wel graag naar zoo'n ouden gezelligen oom zouden willen — en Jo en Jan waren er soms wel een beetje tè trotsch op.

Er was nog heel wat in orde te maken geweest. Jan had een nieuwe pet gekregen en de sportbroek met de sportkousen waarop hij al zoo lang gevlast had.

Jo kreeg nog een nieuw fluweelen hoedje en een paar wollen handschoenen.

De wekker werd opgewonden.... heerlijk!

De laatste nacht!

Ratelend liep de wekker af.

Jan schrok er nog van, hoewel hij er al een heele poos op lag te wachten, klaar wakker.

Aanstands tikte hij tegen het houten beschoot, waarachter Jo haar eigen kamertje had....

„Jo — kwart over zeven! Ben je wakker....? 't Is tijd!”

Jo draaide zich nog eens om, doch opeens drong de werkelijkheid tot haar door.... vandaag.... weg.... de trein.... o ja....!

Ze wist alles weer, doch terwijl ze zich oprichtte, luisterde ze.... was dat regen?

Jammer!

„Jan.... 't regent!”

„Geeft niks.... we gaan tòch,” riep hij terug.
Hij was al over z'n teleurstelling heen.

Na een hartelijk afscheid van moeder en de kleintjes gingen ze met vader de deur uit.

Jan droeg het koffertje.

Bij 't Centraal-station was 't ondanks den vroegen morgen reeds flink druk.

De trein stond al klaar.

Vader zocht een coupé op, waarin reeds menschen met kinderen hadden plaatsgenomen, en vroeg beleefd aan dien meneer of Jo en Jan met de familie mochten meereizen naar Den Haag.

„O jawel, zeker! met alle genoeg. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd, hè, jongens?”

Jan keek eerst een beetje bedremmeld.

Dat was eigenlijk niet eens *alleen* reizen....

Doch toen vader hem nogmaals, in 't bijzijn van deze menschen, de zorg en verantwoordelijkheid voor hen beiden voorhield, was 't weer goed.

't Koffertje werd aangegeven en vond een veilig plekje in het bagage-net....

De portieren klaptten toe....

Eerst nog dreunde er een trein uit Den Haag binnen, en toen, plotseling, gingen ze.

„Dag Väder!”

„Dag jòngens! Je weet er alles van, hè?”

„Dag Vader!....”

„Dag jongens!....”

Terwijl Jo werd vastgehouden door den mijnheer uit de coupé, mocht zij nog wuiven net zoo lang, tot er niets, niets meer te zien was.

Langzaam aan kon je merken, dat de trein meer vaart kreeg.

Hè, nu hadden ze toch werkelijk het gevoel van op reis te zijn.

Haarlem.... Leiden.... Den Haag!

Wat ging dat vlug! En het regende niet eens meer.

„Dag jongens....!”

„Dag Oom....!”

Daar stond hij, gehuld in zijn groote, bekende cape.... het grijze haar onder den breed geranden flambard uit....

„Nou.... jullie bezorgt een oud mensch een ongemak.... zoo vroeg m'n bed uit.... en dan met dat natte weer.... 't is om ziek te worden....” bromde hij. „Ga maar gauw mee in de tram.”

Jo keek Jan aan en Jan Jo.

Was oom Sjoerd boos?

„En jij.... kleine Johanna.... kan je eten koken en den vloer boenen? M'n werkvrouw is weggebleven, dus kom je goed te pas....”

Toen Jo, met iets van angst in haar houding, naar den ouden man opzag, keek ze in een paar oude, guitige oogen.... Oom hield hen voor 't lapje.... Thuis bromde hij immers ook zoo.... en tegelijk gaf-ie cadeautjes....

„En jij, aap van een jongen . . . kan jij de kachel aanmaken en houtjes hakken?”

„Ja Oom,” zei Jan bedeesd, „thuis doe ik dat ook wel 'es”

„Nou, bij mij hoeft dat niet, begrepen? Bij mij kom je alleen maar voor je plezier en als ik maar even merk, dat je je niet vermaakt, dan ga je maar weer naar Amsterdam . . . of anders stuur ik je met een grooten hengel naar 't strand om zure haring te vangen”

Uit een der groote armsgaten in de cape zag Jo een groote hand komen, toen den heelen arm

„Geef jij me een arm, Johanna . . . dat staat beter Ouwe menschen hebben een steuntje nodig

En hoe gaat 't met je moeder vertel eens wat”

„Zie zoo, ingestapt, een, twee, drie!”

Daar stond de tram.

Jo en Jan gehoorzaamden gewillig

Wel moesten ze nog even wennen aan ooms wonderlijke manier van spreken, maar ze hadden toch in de gaten, dat-ie 't goed meende. In de tram voelden ze aller oogen op hen gericht natuurlijk door oom Sjoerd Zijn hooge, krachtige gestalte viel onmiddellijk op Jo en Jan keken veel naar buiten — lang niet zoo druk als in Amsterdam vonden ze 't.

„Rijdt lijn 12 heelemaal tot in Kijkduin, Oom?” vroeg Jan.

„Welneen, jongen, op 't Valkenboschplein staat een geweldige bokkenwagen . . . maar we nemen daar de autobus, dat gaat gauwer . . .”

Dat was leutig.

Jo zat graag in een autobus.

Leuk, om zoo uit de stad naar een klein dorpje te rijden.

Op 't plein, waarvan oom sprak, stond-ie al klaar. Een lange, grijze bus . . .

„Jammer van dien bokkenwagen, Oom,” dorst Jan. „Die is zeker nèt weg?”

Daar gingen ze al.

Er waren geen andere passagiers! Ze hadden de bus alleen.

„De conducteur kijkt z'n menschen aan . . .” zei oom. „Dat doet-ie niet voor iedereen, zoo maar direct opstappen . . .!”

Daar gingen ze, opnieuw onbekend land tege-
moet . . . naar het eindpunt . . .!

„Stel je der niet te veel van voor,” waarschuwde oom. „'t Is er zoo iets als bij de Batavieren . . . een vrij gevochten volkje . . .!”

„Juist fijn!” vond Jan.

„Zóó, vind je dat fijn . . . 't Is wat moois! Je zal anders met je parapluie op moeten slapen, jongeman . . .

Jan zag door de ramen land en bosch . . . toen opeens . . .:

„Jo.... kijk dan.... de duinen!”

„O ja.... leuk....!”

„Kijk,” zei oom Sjoerd. „Zie je daar in de verte dat groepje huizen?”

„Ja, Oom....”

„Dat is Kijkduin.”

„Waar is de toren, Oom?”

„Tóren.... tóren....” lachte hij grimmig, „wij hebben geen toren.... Wij klimmen op een duin, dàt is onze toren! Kijkduin is maar een wijk van Den Haag, jongen.... een wijk-aan-zee, met een hotel — dat is alles.”

Daar waren de eerste huizen al.

„Ach.... allemaal kleine villa'tjes.... landhuisjes met rieten daken.... en zoo leuk gebouwd....”

„Ieder huis heeft een voorhof.... zie je wel, Jan....!” riep Jo.

Bom — daar stond de bus.

Fluks stapten ze uit....

„En nou nog een eindje lopen.... niet ver,” zei oom.

Onderwijl wees hij hun het badhotel, dat bovenop 'n duin lag.... daarachter moest de zee zijn....

„'t Allerlaatste huis.... Geef hier dat koffer-tje.... lopen jullie maar hard vooruit.... aan dezen kant!”

Als 'n pijl schoten ze weg....

Jan sprong met dolle sprongen.... hij voelde zich vogelvrij....

„Hier mag je alles doen, zus.... Alles....” schreeuwde hij.... „Vooruit.... wie 't eerste er is....”

„Ik kán.... niet.... meer....” hijgde Jo, hem 't laatste eindje moeizaam volgend.

't Laatste huis....

Ze stonden er voor.... 't Hekje was gesloten.... verder dorsten ze niet.

„Op Honk” lazen ze den naam hardop.

In den tuin niets dan helm en gras.... achter 't huis.... 'n duin.... 'n ècht duin.... zoo maar in den tuin....

Met waardige stappen kwam oom Sjoerd nader.

„Jullie hebt een betere opvoeding gehad dan ik dacht,” bromde hij, en opende 't hekje.

„Niet eens een bel —” lachte Jan, „een kløpper, zeg!”

„We gaan achterom.”

Oom Sjoerd opende het tuindeurtje, waarna ze hem volgden in de keuken, die er heel wonderlijk uitzag.

Net een drogisterij.... dacht Jo.

Veel tijd, om alles goed op te nemen, hadden ze niet....

Oom wees in de gang den kapstok aan, waarvoor twee hertengeweiën dienst deden. Daarachter hing een groot beestenvel....

„En nou eerst maar eens naar binnen, jongens!”

Een beetje bedeesd, van al de nieuwe indrukken, traden ze voorzichtig de groote ruime woonkamer in.

Was dat een kamer?

't Leek wel een museum!

Sprakeloos bleven ze staan.

„Mögge kaptìn, Mögge kaptìn,” kraste opeens heel rauw een veelkleurige papegaai.

En dan, als Jo en Jan verrast naar hem opzien:

„Wies-tåt — Wies-tåt — Wies-tåt?”

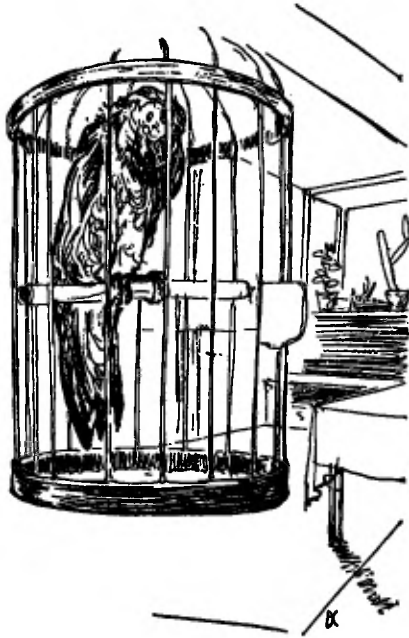
Oom Sjoerd liep op hem toe en lachte.

„Dat is mijn kameraad, jongens, mijn trouwe makker.... meegebracht op m'n laatste reis naar Indië....”

„Wies-tåt, Wies-tåt?” kraste Lorre.

„Wie of dat is, beste jongen.... dat is Jo en Jan uit Amsterdam. Je moet nou je kunsten maar eens toonen, baas!”

Dan kwam oom Sjoerd voor hen staan en legde op

„Wies-tåt, Wies-tåt?” kraste Lorre.

ieders schouder een zware hand.

„En nou goed begrepen.... Jullie bent hier thuis.... je mag je niet vervelen en je mag overal aankomen en alles doen wat je wilt.... Ik ga wat warms klaarmaken....”

„Wil ik u helpen, Oom?” vroeg Jo.

„Helpen?” de oude man keerde zich om en lachte — niet hard en grimmig — hij lachte zacht voor zich heen en keek naar het meisje, dat hem, die altijd alles alleen moest doen, wilde helpen....

„Ik zal er eens over nadenken, hoor, misschien morgen.... Ga nou eerst maar eens genieten van je vrijheid.”

Daar stonden ze nu, samen, in deze wonderlijk gestoffeerde kamer van oom Sjoerd.... overal ramen die uitzicht gaven op de duinen....

Ze zagen elkaar aan en lachten.

Bij den uitschuifhaard, die flink brandde, stond een lange stoel met kussens, waarop een groote grijze kat lag te slapen....

„Wat een beest,” zei Jan.

„Kijk eens.... alleen maar matten.... gek, hè?”

„Heelemaal niet gek,” zei Jan, die al het wonderlijke, dat hij hier zag, juist precies geschikt vond voor oom Sjoerd.

In een nis, bij een der ramen, stond een zwaar en hoog orgel met een ouderwetsche lantaarn.

In 't midden van de kamer, even voor den haard,

stond een laag tafeltje met een tabakspot. Dichter bij 't raam een groote tafel waarover een Chineesche lamp hing.

En langs den wand prijkten wonderlijke poppen, met stakerige armen en beenen, net pyassen.... Voor 't groote raam stond de geweldige koperen kooi van den papegaai, die wat onrustig heen en weer sprong, en nu en dan zelfs krijschte.

Aan den wand stond hier en daar een vreemdsoortige kast.... een er van leek wel een Jan Klaassen spel.... er zat ook een gleuf voor een vierduitenstuk in....

Overmoedig zocht Jan in z'n zak.

Jo zag 't niet.... hij wèl....

„Moet je opletten,” zei hij en rekte zich, om 't geldstuk er in te laten glijden.

„Niet doen, jôh....” zei Jo angstig.

Doch het was al gebeurd, even 't rollend geluid van het vierduitenstuk en dan....

„Tjang, tjiengele, tjoembela!

„Laat de poppetjes dansen!”

„Leuk, hè?” zei Jan. „Ik dacht 't wel!”

De papegaai schreeuwde er hard doorheen — wat, konden ze niet verstaan.

Jo en Jan, die in volle aandacht waren voor de dansende poppetjes achter 't glas, zagen niet, hoe om een hoek van de deur oom Sjoerd keek.... op z'n grijze hoofd een hooge, witte koksmuts....

De melk kookte nu.... 't groote fornuis brand-
de knetterend.... en stond vol met pannen
van allerlei grootte.

... op z'n grijze hoofd een hooge, witte
koksmuts....

Al roerend in de groote
koppen zonder ooren,
schonk hij de heete
melk bij de chocola.

Toen drie groote be-
schuiten er bij en alles
op 't presenteerblad....
Ze gierden 't uit, toen
hij binnenkwam....
zoodat oom Sjoerd di-
rect naar z'n hoofd-
deksel greep, dat hij
had vergeten achter te
laten in de keuken.

„Koffie kláár, koffie
kláár....” schetterde
Lorre.

Oom plaatste het blad
op het kleine tafeltje,
voor den uitschuif-
haard. — Schuin voor
zijn stoel stond een
grappig bekleed
bankje — dat werd als
Jo's plaatsje aange-
wezen.

Jan kreeg een stoel, aan den anderen kant van het tafeltje.

Daar zaten ze nu — ieder met een mooi gekleurden kop schuimende chocolade, bij oom Sjoerd, stil te genieten.

4. WEL TE RUSTEN, MOE!

Voor het eten mochten ze nog even samen uit om „poolshoogte” te nemen. Vol moed togen ze naar 't strand, verwonderd na-gestaard door enkele jongens en meisjes, die in het landhuisje naast oom woonden. Dat huis heette „De Instuif”.

„Misschien mogen wij er ook nog wel eens instuiven,” zei Jan.

Er woei een stevige bries en toen ze de hoogte waren opgetornd tot bij het hotel....

„De zee!” riep Jan.

Jo snakte naar adem.

Toen de trap af, naar beneden.

Jan rende op den golfbreker toe.

„Pas op!” riep Jo.

Hij hoorde niets en liep over de groen-glibberige stenen de bruisende golven te gemoet.... telkens een eindje teruglopend als er een op hem aanstormde.

Dan stroomde 't water weer snel terug en Jan liep hard mee!

Jo zag een nieuwe, groote kanjer aankomen.

„Jàn!” gilte ze, doch haar stem ging verloren in het wind- en golvengeruisch.

Te laat!

Jan vluchtte terug en het water, dat hem snel achtervolgde, spoelde hem over de voeten.

Dat was geen vroolijke thuiskomst.

Oom Sjoerd fronste z'n wenkbrauwen.

„'t Is zonde van je schoenen....” meer zei hij niet.

Doch Jan had meer medelijden met zijn ijsskoude verkleumde voeten.

De natte kousen en schoenen mochten bij de kachel drogen.

Z'n voeten ook....

„Kom jij maar eens mee,” zei oom Sjoerd tot Jo.... „laat je broer maar drogen....”

Toen de keukendeur openging, geurde een heerlijke lucht van gebraden vleesch haar tegemoet.

„Prik maar eens in de aardappelen, meid....” zei oom, die, zoodra hij weer in de keuken kwam, de koksmuts weer had opgezet.

Oom wees haar een stalen vork aan. „Welke pan, Oom?” vroeg ze.

„Licht alle deksels maar op....”

Nu, dat wilde Jo wel, dan wist ze meteen, wat ze aten....

Capucijners.... appelmoes.... bessensap.... lekker geel spulletje.... „zeker pudding!” dacht ze.... en toen de grootste

x

„Ze kunnen nog een tikje hebben, oom...”

pan, waarin de aardappelen zaten! Voorzichtig prikte ze.

„Ze kunnen nog een tikje hebben, Oom....” zei ze.

Oom Sjoerd lachte hartelijk. Wat een klein huismoedertje!

„Zegt je moeder dat altijd?”

Jo kleurde. Ze had er niet bij gedacht, dat 't gek kon zijn om dat te zeggen....

„Kijk eens, Josias.... ja — ik noem je voortaan Josias.... dat klinkt beter dan Johanna.... zie je, hiër kan je alle dekschaaltjes vinden.... Maar wacht eens even.... We moesten maar in de keuken eten....”

„Hè ja, Oom!”

Jo maakte een sprongetje van blijdschap.

„'t Is hier ook lekker warm en dan maken we minder vuil....”

Fluks sloeg oom het dubbele blad van het oude speeltafeltje om.... en zie daar!

Jo dekte en zette de borden klaar.

„Ga nou Jan en Jodokus maar roepen....”

„Is dat de papagaai, Oom?”

„Welnee.... Jodokus, dat is de kat....!”

Daar kwamen ze aan. Jan en de kat.

De eerste met roode ooren en de tweede met opgestoken staart.

Oom pakte de warmwaterstoof en goot er door een van de vele trechters, die aan den muur hingen, kokend water in.

„Zie daar, ouwe heer!” lachte hij spottend....

„dat is voor je voeten....”

„Nee.... Oom.... 't is heusch niet noodig....”

„Niks te zeggen.... allo.... Vochtige voeten en ziek worden? Als je in den winter gaat pootje baden, moet je thuis met een warme stoof zitten....”

Daar zaten ze weer.

Jodokus stond met beide voorpooten tegen ooms knieën op.

„Da's waar ook....”

„Jan, haal eens even zijn tabouret uit de kamer....”

Even later zat Jodokus ook aan tafel.

Hij kwam er, gezeten op zijn eigen stoel, met zijn prachtigen grijzen kop en groote snor, boven uit kijken. Zelfs kon hij nog net pronken met zijn mooie, witte borst.

Vóór hem, vlak op den rand van de tafel, legde oom, bij wijze van bord, een blauwen tegel neer. Jo en Jan dachten, dat het een grap was.

Oom Sjoerd bad langzaam en plechtig voor het eten. Daarna baden ook Jo en Jan zooals

Even later zat Jodokus ook aan tafel.

thuis. Ze hadden honger en oom schepte voor ieder op een diep bord capucijners op, die net zoo groot waren als kniekers, daarna de aard-appelen en een schep appelmoes.

Over dit alles heen kwam nog het gesneden vleesch en de saus.

Het dampte hen tegen.

Nadat oom Sjoerd zichzelf bediend had, kreeg ook Jodokus zijn deel.

Van alles wat heet was, bleef hij eerbiedig af, doch wat even afgekoeld was, werd door hem voorzichtig verorberd.

Een enkelen keer, als hij met z'n poot wilde werken, trok hij dien onmiddellijk terug, na 'n kleine waarschuwing van oom Sjoerd's wijsvinger.

Dan legde hij zijn kop schuin op de tafel neer en at voorzichtig zijn brokjes op.

Als hij nog iets lustte, gaf hij dit te kennen, door zijn zachten, fluweelen poot even op oom Sjoerds knie te leggen.

Jo en Jan waren vol verbazing over deze wonderlijke kunsten van Jodokus.

Tot slot volgde de gele vla met de bessensap.

Het was zóó heerlijk, dat oom Sjoerd nog eens opschepte.

Hij dacht bij zichzelf, morgen dan maar weer wat anders en vond het heerlijk, dat zij direct zoo goed aten.

Dat zou de jongens goed doen, veel buitenlucht en flink eten.

Op de keukenplank lag de oude, veel gebruikte Bijbel.

Oom las de geschiedenis voor van Jozef en zijn broeders. Dat hadden ze pas gehad op school.

Dit was de eerste keer, dat Jo even aan school dacht.

Na het eten hielp zij oom als vanzelf sprekend met afwassen en vertelde veel van school en van moeder.

Jan zat in de huiskamer het landschap te teekenen, dat hij door het raam zag.

Oom Sjoerd luisterde vergenoegd naar het gebabel van Jo.

Hij had niet kunnen denken, dat hij het zoo prettig zou vinden, dat kleine meisje om zich heen te hebben.

Hij voelde zich blij gestemd en telkens weer, als hij haar ranke figuurtje zag heen en weer dribbelen, moest hij denken aan vroeger.

Hoe eenzaam had hij hier geleefd, stil en afgetrokken van de wereld.

Toen zij alles afgedroogd had, stond het aanrecht vol.

„Ga nou maar eens even zitten, kleine Josias, dan kan je zien, waar ik alles opberg,” zei oom.

Hij deed zijn schootsvel af, en hing het aan een ijzeren haak in de deur. Toen deed hij alle kasten open en Jo zag een groote verzameling van doosjes, potjes, fleschjes, blikken bussen en jam-potjes.

Dat leer ik nooit, dacht ze en verwonderde zich er over, dat alles een plaatsje vond.

„Nou ga ik een tukje doen,” zei oom Sjoerd, „en ondertusschen kan jij thee zetten.”

Even later hoorde ze aan de regelmatige ademhaling van oom, dat hij ingedut was.

Jodokus lag lui op z'n knieën.

Jan liep in den tuin, achter het huis, in de hoop nieuwe ontdekkingen te doen.

Het was nu heel stil in de kamer.

Fijn.... nu ging ze het eens echt gezellig maken in de kamer!

Ze had een plannetje.... een fijn plannetje!

Toen oom wakker werd keek hij verrast naar het prettig schijnsel van een theelichtje.... dat had al jaren ongebruikt in de kast gestaan....

„Dat heeft mijn kleine Josias gedaan,” zei hij bij zichzelf.

Ze kwam juist binnen en genoot van zijn verbazing.

„Kom jij eens hier....”

Schuchter kwam ze nader.

Was oom boos?

Doch hij nam haar hand en legde die in de zijne.

„Zorg jij maar goed voor je ouwe oom, hoor.... dat heb je netjes gedaan....”

Hij dacht: zoo zou mijn kleine Emma het ook gedaan hebben.... die wilde óók altijd maar géven, géven van haar overvloed aan liefde!

„Kopje thee, Oom?” vroeg het kleine huisvrouwtje.

„Met wat lekkers er bij. . . .” zei oom en rammelde met z'n sleutels.

Toen ging er een kastdeur in de kamer open.

Hij haalde er een trommeltje uit, waarin halve maantjes met suiker zaten.

Dat was lekker bij de thee.

„Zet dat trommeltje maar bij je spulletjes, Josias!”

„Dank u, Oom!”

„Vandaag houden we ons gemak een beetje, maar morgen gaan we op stap,” besliste oom.

„Fijn!” vond Jan.

Het was al spoedig donker, dien middag.

Buiten was er niets meer te zien, maar binnen werd het steeds gezelliger.

De groote lamp ging aan en de gordijnen dicht.

„Nou vóór 't eten nog even naar huis schrijven en na 't eten gaan we nog wat muziek maken en platen kijken,” vond oom.

Jan wist niet, toen hij 't velletje postpapier voor zich had, waar hij 't eerst over moest beginnen.

Er was zooveel!

Jo schreef ijverig haar kantje vol. . . . vergat ook niet een extra lief woordje voor Moes.

Ze zat, onder 't schrijven, opeens met haar gedachten thuis. . . .

Nu kwam vader van 't kantoor. . . . wat zou 't

stil zijn.... Riesje was ook uit logeeren....
Zou moes veel aan hèn denken?

De courantenbezorger nam den brief mee naar de bus.

Oom sneed een heelen berg boterhammen en Jo mocht chocolademelk zetten. Op elke boterham wàt.... bruine suiker.... hagelslag.... geldersche worst.... frambozenjam....

Jo werd er wel eens verlegen mee, doch Jan lachte tegen elke nieuwe verrassing.... hij had ook zoo'n hòngger, zoo'n honger van de zeelucht! Na 't eten schoof oom 't orgel open en stak hij de lantaarn aan.

„Mag 't groote licht uit, Oom?” vroeg Jan, die 't fantastisch vond.

„Vooruit maar!”

Ze stonden naast oom Sjoerd, wiens oude grijze hoofd werd omschenen door het lantaarnlicht.

Jo wist niet, waar ze 't liefst naar keek; naar ooms grijzen baard of naar de Japansche vrouwenfiguurtjes in de lantaarn.

Wat zag je die nou goed!

Jan keek naar ooms blauw-dooraderde handen, naar z'n vingers, die heel voorzichtig over de witte en zwarte toetsen gleden....

Wat prachtig klonk dat....!

Bijna schoten ze in den lach, toen oom opeens begon te zingen: „Scheepke onder Jezus' hoede”, met een stem zóó zwaar en tegelijk zóó zangerig,

dat ze elkaar niet dorsten aankijken....

Doch toen ze er aan gewend waren, zongen ze mee: „Wij hebben 's Vaders Zoon aan boord”.

Oom kende ook nog andere versjes, uit z'n eigen jeugd en die hij z'n kleine Emma had hooren zingen.

Nog lang zaten ze platen te kijken, terwijl oom de courant las. Tegen halfnegen stond oom op en zongen ze samen, bij het orgel, den avondzang.

Jo dacht onder 't zingen aldoor aan thuis.

O — dat moeder er niet bij kon zijn! Alles was zoo heerlijk en zoo echt....

En toen naar bed!

Hu.... dat was koud....

Oom kwam nog met dekens aandragen en liet de keuken openstaan om de warmte door 't huis te krijgen.

Doch Jo en Jan waren aan de kou gewend, vlak onder de dakpannen. Hier zat tenminste nog een lekker warm rieten dak op!

Nog warm van de huiskamer, schoten ze onder de wol.

De deuren van hun kamertjes mochten open blijven staan....

Bijna vergat Jan z'n avondgebed, doch oom herinnerde er aan.

„Niet opstaan, vóór ik je geroepen heb,” commandeerde hij.

Jo lag nog een poosje wakker en luisterde naar de geluiden.

.... zongen ze mee....

Toch wel vreemd, zoo in 't donker.

Vanavond zat ze niet, zooals anders, nog even op den rand van moeders bed....

„Wilt U moeder alstublieft beter maken,” bad ze. Dat zou fijn zijn.... als ze terugkwam.... soesde ze....

Lekker warm werd 't nu al onder al die dekens....

Soms sluimerde ze even en schrok dan weer wakker.... had ze al gedroomd? Ze had moes gezien.... recht op zittend in bed, met twee kus-sens in haar rug....

Toen ging ze nog even genacht zeggen....

„Ik was 't bijna vergeten,” lachte ze en sloeg haar arm om moes heen.

„Wel te rusten, kindje....”

„Wel te rusten, Moe....”

Met een lachje sliep ze in.

5. JAN DOET VRIENDJES OP EN JO KRIJGT VRIENDINNETJES

Jan knipperde met z'n oogen. . . . Waar was hij?
Wat was dat voor een lichtstreep? 't Raam
zat aan den verkeerden kant!

Hij sufte nog van den slaap en snapte er niets
van. . . . was nog niet wakker genoeg om te be-
seffen, dat hij hier voor 't eerst in Kijkduin wak-
ker werd.

Toen — opeens — herinnerde hij zich.
Een trilling van blijdschap golfde door hem
heen. . . . dat was waar ook. . . .!

Opeens hoorde hij de klok in de gang slaan.

Eén — twéé — drie. . . . hij telde tot zeven.

Nog vroeg! dacht hij en begon den vagen omtrek
van zijn kamertje nauwkeurig op te nemen. . . .

Hij wilde zich nòg eens voorstellen, hoe 't straks
was, toen-ie dacht, dat-ie thuis was.

Nee. . . . dat ging niet meer.

't Raam bleef aan den verkeerden kant zitten,
ook al deed hij z'n oogen stijf toe. . . .

Wat zou er vandaag allemaal gebeuren? Wie
weet!

Nog èven dutte hij weer in, doch opeens schrok
hij wakker.

„Morgen, Jan!” lachte oom. „Goed geslapen?”

„Ja, Oom. . . .”

Oom reikte hem zijn thee aan.

„Dat is alleen maar voor vandaag, van morgen-

ochtend af zal ik de gong luiden, als je kan opstaan."

„Is dat mooie koperen ding in de gang de gong, Oom?"

Oom knikte en liep tegelijk met den anderen kop thee naar het kamertje van Jo.

Die zat rechtop in bed en lachte zoo hartelijk om de kamerjapon van oom, dat hijzelf ook wel moest lachen.

„Wat ziet u er leuk uit! Eenig!" vond ze.

„Hoor nu zoo'n nest eens aan — dat laat zich maar bedienen op bed, of ze mevrouw zelf is. . . ."

„Zondagmorgen mag u een poosje blijven liggen. . . . dan krijgt u van mij een kopje thee op bed," stelde Jo voor.

Dat deed ze thuis ook, en ze vond het wàt fijn, zoo in den stillen morgen alleen op. . . .

„'k Zal eens zien, wat je doet. . . ." deed oom schijnbaar beleedigd.

„Die jongens en meisjes van dezen tijd kunnen niet vroeg meer opstaan. Heb jij ook lekker geslapen, Josias?" vroeg hij vriendelijk.

„Ja Oom, heerlijk! En zoo lekker warm. . . . O. . . . kijk u eens, die Jodokus zit deftig op den drempel. . . .!" lachte ze.

„Waar ik hier ga, daar gaat ook Jodokus heen — en kom er nu maar gauw uit, want 't ontbijt staat al klaar. . . .!"

Doch oom Sjoerd bleef toch nog even kijken

hoe lekker ze hapte in de groote beschuit....
Dan stapte hij, Jodokus achter zich aan, naar de
keuken om verder voor z'n logé-tjes te zorgen.
Daar lag voor ieder een handdoek en een stuk
zeep klaar.

Vergenoegd rookte hij uit het korte, steenen
pijpje en blies groote rookwolken uit.

Oom Sjoerd was *blij*.

Toen hij heel vroeg in den morgen wakker was
geworden, had hij, net als Jo en Jan, iets warms
van binnen gevoeld.... alsof hij zelf iets bijzon-
ders beleefde....

Hij mocht weer gaan *zorgen* voor z'n jongens,
voor Josias en voor Jan!

Een bleek, doch vroolijk winterzonnetje vervulde
de huiskamer met licht en blijdschap.

Ze zaten gezellig te ontbijten in de warme huis-
kamer met het heerlijke uitzicht op de duinen
en op het Westland.

„Wat gaan we straks doen?” vroeg Jan.

„Ik ga eerst oom helpen,” zei Jo.

Jan's gezicht betrok al.

„Ga jij maar eens kijken naar de jongens hier-
naast,” zei ze.

„Jo kan met Jan meegaan,” besloot oom.

„Nee Oom.... ik help u eerst.... dat vind ik
leuk!”

Oom Sjoerd keek haar onderzoekend aan.

Zou ze het heusch prettig vinden?

Doch haar gezichtje zag er zóó eerlijk uit, dat hij het wel moest gelooven. Hij zou wel zorgen, dat ze om tien uur buiten was.

Oom Sjoerd voelde wel, dat hij het zelf ook heel prettig vond, die kleine babbelaarster nog een poosje om zich heen te hebben.

„Kènt u die jongens van hiernaast, Oom?” vroeg Jan.

„Hun vader is ingenieur.... ga maar eens kijken....”

„Maar géén streken uithalen, hoor.... 't zijn nogal belhamels!”

Oom las psalm negentien. Daarna zongen ze nog bij het orgel:

„Het ruime hemelrond,
„Vertelt met blijden mond,
„Gods eer en heerlijkheid.”

Mooi vonden ze dat, om 's morgens na het eten te zingen.... ze zouden het vast aan moeder schrijven.... En oom koos juist zoo'n echt vers uit, zoo heelemaal van pas....

Verlangend zag Jan naar buiten.

„Zeg.... daar heb je die jongen weer van gisteren....” riep Helmich Grootegast, een der jongens van „De Instuif”.

Ook Frits en Wim, z'n broer en neefje, keken over de haag naar Jan, die haastig in hun richting kwam.

„Vraag of hij mee doet. . . .” stelde Wim voor.
Doch Helmich dorst niet goed. Hij had een
schuwen eerbied voor oom Sjoerd. . . .

„Ik zal 't vragen,” zei Boris, de Indische jongen, die sinds kort hier woonde.

„Zèg.... doe je méé....?” galmde hij over den weg.
Jan verstond niet goed wat hij zei; hij was nog te ver af en begreep er niet veel van.

Even doorschoot hem de gedachte, dat ze hem misschien wel een pak slaag wilden geven.

Als vanzelf sprekend knepen z'n handen zich tot vuisten, gereed om den aanval te verduren.

„Doe je mee met ons. . . . we gaan zeeroovertje spelen. . . .” riep Boris nog eens, toen hij vlak bij was.

Jan kreeg een kleur van genoeg. Dat was wat anders!

„Goed!” riep hij terug.

„Zeg, woon jij dáár?” wees Helmich met een veelbeteekenend gezicht naar „Op Honk”.

„We logeeren daar, Jo en ik, bij oom Sjoerd — die was vroeger zeekapitein.”

De jongens luisterden aandachtig, begeerig, iets meer te weten te komen van dien zonderlingen ouden man, wiens huis zij zoo vaak hadden be-loerd. . . . ja, soms wel omsingeld, als was het een te overwinnen burcht van den betooverden rid-der. . . .

„'t Is er fijn. . . . reusachtig. . . .” pochte Jan,
„allerlei toffe dingen. . . .”

Nog niet alles zeggen, dacht hij.

Hij vond 't wel leuk, dat ze zoo nieuwsgierig waren. En óók, dat hij zoo welkom was in hun kring.

Boris, een kleine, magere jongen, met een geel, Indisch gezicht, lichtte hem in.

„Onze club heet: „De Gevreesde Hand”. Vandaag zijn we de Duinkerker kapers en morgen gaan we Lombok veroveren.”

„Wacht even,” zei Jan, en holde weg naar huis. Buiten adem vroeg hij aan oom Sjoerd, of hij den scheepsroeper mocht gebruiken, die in de slaapkamerkast stond.

„Goed,” zei oom.

Jan kwam triomphantelijk met den koperen hoorn terug.

„Die hoort bij het kaperschip.”

Toen togen ze naar 't strand.

Onderweg had Jan reeds enkele doffe hoornstooten ten beste gegeven.

Hij vond het fijne jongens....

Die konden nog eens plannen maken en *hier* kon je nog eens fijn spelen....!

Toen Jo om elf uur in de buurt van „De Instuif”

Jan ging zoeken, zag ze.... niemand.

Dralend liep ze rond het huis.

Zouden ze er in zijn, of wèg.... misschien wel naar 't strand?

Even voelde ze spijt.... was ze maar direct

meegegaan en niet bij oom gebleven....

Maar dan opeens voelde ze weer, dat ze alleen aan zichzelf dacht.

Ze had moeder beloofd om oom Sjoerd te helpen.... en hij vond het zoo *prèttig*, dat wist ze zéker.

Ze vond het zelf ook leuk, alleen had ze nù gehoopt Jan te vinden....

Een gordijntje werd opzij geschoven en een meisjeshoofd keek snel naar alle zijden rond.

Dan tikte ze tegen het raam en wenkte Jo, die alweer wilde terugkeeren.

Verrast bleef Jo staan.

Even later trad het meisje naar buiten.

Ze was van den leeftijd van Jo.

„Zoek je de jongens?” vroeg ze.

Jo knikte.

„Je broer is met de jongens naar 't strand, kom je even binnen?”

Jo stapte al door den tuin, aangemoedigd door het meisje, dat zoo vrij en ongedwongen deed, alsof ze Jo al heel lang kende.

„Ik heet Jo,” zei ze.

„Ik ook,” lachte Jo.

„Nee maar, dat is ook toevallig! Zèg, Gré....” riep ze achter zich de gang in, „hier is 't logétje van den toovenaar!”

„Foei Jopie,” klonk een stem van 'een oudere dame.

„Neem me niet kwalijk, hoor,” lachte Jo Groot-

Een gordijntje werd op zij geschoven....

gast tegen Jo.... „we vinden je oom zoo vreese-
lijk geheimzinnig....”
„Dat vonden wij eerst ook,” bekende Jo eerlijk,
„maar hij is toch een héél goeie en lieve oom,
hoor! Wij mogen fijn bij hem logeeren!”

Jo moest binnenkomen en 'al gauw had ze haar vriendinnetjes gevonden.

„Ik zou er maar gaan slapen ook, als ik jullie was,” bromde oom Sjoerd dien avond.

Toch dacht hij: „Gelukkig, dat ze hun vriendjes gevonden hebben.... twee kinderen bij zoo'n ouwe man als ik ben....”

6. EEN ANGSTIGE NACHT

Dien volgenden dag stróomde de regen!

Daar zaten ze nu!

't Was Vrijdag en oom kondigde vandaag de hulp aan van een „blikken dienstbode”.

„Dat is vast en zeker een stofzuiger!” raadde Jo.

Nog geen half uur later ronkte de electriche stofzuiger door het huis.

„Zou er wat inkomen?” vroeg Jo.

„Dat zullen we straks zien.”

De papegaai krijschte erbarmelijk en riep allerlei onverstaanbare scheldwoorden naar den electriche lawaaimaker.

Toen dreunde opeens het geluid van den vallenden klopper door de gang.

Oom Sjoerd deed zelf open.

„Zoo, jongmensch.”

„Dag Kapitein.”

Verrast keek de oude man den Indischen jongen aan.

„Mag Jan bij ons komen spelen?”

„Kom maar even binnen.”

Wàt graag, dacht Boris, en stapte de gang in.

Jan kwam al aanloopen.

„Ik kom vragen, of je mee mag!”

„Ha!”

„En of Jo vanmiddag ook nog komt.”

Jo kleurde.

„Ik kan zeker wel thuis blijven,” bromde oom Sjoerd.

„De Kapitein blijft op z'n schip,” troefde Boris vrijmoedig.

„Bravo! Bravo!” zei oom Sjoerd en sloeg Boris hardhandig op z'n schouder.

„Ken je Maleisch, m'n jong?”

„Een beetje, Kapitein.”

„Weet je wat „boom” is?”

„Nee, Kapitein.”

„Een Maleiër zegt tegen één boom: „Kàng!” En tegen twee boomen?”

„Kàngen!” riep Boris.

„Mis, m'n jongen! Tegen twee boomen zegt hij: Kàng — Kàng!

En tegen een heel bosch?”

Boris lachte onwetend.

„Kàng-ker-de-kàng-kàng!!!” bulderde oom Sjoerd.

„En nou opgemarcheerd, marsch!”

De jongens *gierden!*

Van dit oogenblik noemden de jongens van „De Instuif” oom Sjoerd: „Kàng-ker-de-kàng-kàng, Kapitein van „Op Honk.”

Het bleef den geheelen dag regenen en dien middag mochten ze gezellig sjoelbakken bij de „instuivers”.

Tegen den avond, toen ze weer bij oom Sjoerd

waren en gegeten hadden, stak er een geweldige storm op.

„Wel te rusten, kleine Josias. . . .”

De oude man boog zich licht tot Jo over, die hem een nachtoen gaf.

Eerst vond ze het heel gek — nu al niet meer. . . . het was, of ze oom Sjoerd al héél lang kende. . . .

„Wat stormt 't, hè, Oom?” zei Jan, die nog eens door een gordijnkier naar buiten keek.

„Ja, m'n jongen, de wind zit in den stormhoek. . . . de schepen op zee weten 't al: *Weest op uw hoede*. . . . maar wien God bewaart, is wel bewaard. . . . Je moet vanavond maar eens speciaal bidden voor alle menschen, die op zee zijn. . . .”

Dat klonk Jan vreemd in de ooren. Zoo maar bidden voor menschen, die op zee waren, die je niet eens kent. . . . Voor vader en moeder bad hij iederen avond. Toch dacht hij nog over de woorden van oom Sjoerd na, toen hij zich uitkleedde.

Hij knipte het licht uit en knielde voor z'n bed. Buiten raasde de wind — de regen sloeg met kletterend geweld tegen de ruiten. Het was, alsof de wind *hilde!*

„Wil U ook al de menschen, die op zee zijn, behoeden. . . . en ook òns. . . .” voegde hij er aan toe, want het was, alsof op dat moment het huis dreunde. . . .

„Bent u niet bang, als 't stormt, Oom?” vroeg Jo, toen oom nog even kwam kijken of ze er goed en warm in lagen.

„Nee, kindje.... ik ben maar één keer heel erg bang geweest.... dat is al heel lang geleden....”

„Op zee, Oom?”

„Ja, Josias.... toen heb ik voor den eersten keer schipbreuk geleden.”

„Schipbreuk?” ijsde Jo.

De wind loeide om het huis.

„Ja kind.... wat ben ik toen bang geweest voor den dood.... Later niet meer, want toen wist ik dat wij altijd 's Vaders Zoon aan boord hebben....”

„Vertelt u ons eens van die schipbreuk, Oom?” Oom Sjoerd beloofde het.

Dien avond zocht hij een oude, stoffige kist op, die in zijn slaapkamerkast stond.

Ja.... alles lag er nog netjes in. Hij maakte een fijn plan....

Z'n oude oogen glinsterden van genoeg, toen hij de spulletjes een voor een bekeek.

Vaak hield hij iets tegen 't lamplicht en knikte goedkeurend, glimlachte soms.... als doken er allerlei oude herinneringen op onder zijn grijzen haardos....

Dan pakte hij alles weer zorgvuldig in....

Kom, dat was toch eigenlijk een werkje voor den dag, dat schoonmaken....

De gangklok sloeg twaalf uur....

Doch de slaap wilde maar niet komen.

Reeds meerdere malen had hij een stormnacht in Kijkduin meegemaakt — 't kon hier spoken, zoo vlak aan zee in de open vlakte....

Z'n zorg ging over de kinderen — hij wilde klaar zijn, als ze soms wakker werden.

In de stad hadden ze daar niet zooveel last van — was alles meer besloten.

Als de wind nu maar ging liggen....

Maar jawel!

Uit het Westen gierde de storm steeds weer opnieuw aan.

„Op Honk” kreeg de windstooten uit de eerste hand....

Het was, alsof hun huis omsingeld werd en door honderden handen aan de ramen en deuren werd gerukt!

Zou 't rieten dak het wel uithouden?

Oom Sjoerd wist, dat, als er maar één stukje werd weggeslagen, de wind dan vrij spel kreeg. Dan joeg de storm zeker de heele kap.... 't heele dak er af....!

De tijd kroop traag om.... halftwee sloeg de klok....

Onrustig woelde Jo in haar ledikant, telkens *bijna* wakker van het stormgeraas.

Totdat een nieuwe, hevige windstoot, die vergezeld ging van een rammelend getik tegen de

ruiten, haar opeens kláár wakker deed schrikken.

Ze zag niets — de duisternis was volkomen.

Klètterend sloeg er iets neer op de veranda.

„Jàn!” riep ze — doch haar ijl stemgeluid ging hopeloos verloren in het stormgeloei.

Ze zat rechtop in bed, sidderend van angst.

„Als de wereld maar niet verging....”

Angstig luisterde ze naar het wild geraas van de zee....

Kwam het water over de duinen heen?

O.... dat moèst wel.... het was, alsof ze de golven hoorde aanrollen — al dicht en dicht....

Fluitend joeg de wind langs het dak.... het raam rammelde rusteloos....

Jo vouwde haar handen. — „Lieve Heere, lieve Heere....”

Ze bad niets anders en dacht aan moeder.

Zou oom slapen?

Bom! sloeg er weer iets tegen 't raam.

„Oom!” gilde ze en sprong haar bed uit.

Ze hoorde nauwelijks haar eigen stem.

Bevend van angst en kou zocht ze naar het knopje van het licht, doch in haar verwarring bondsde ze tegen de deur aan.

Plotseling zag ze licht in de gang — en stond daar oom Sjoerd.

„Zoo.... beste kind.... ben je op?” vroeg hij vriendelijk.

Met een snik borg ze haar hoofd tegen zijn wollen sjamberlock aan.

„Maar m'n lieve meisje.... m'n beste Josias.... wees maar niet bang, hoor, de lieve Heer zal ons wel bewaren.... kom maar mee.... dan gaan we in de huiskamer zitten, hè?”

Ook Jan stond bleek van schrik in de deuropening van z'n kamertje.

„Mag ik opstaan, Oom?”

„Zeker, vent.... doe je kousen maar aan, dan word je niet zoo koud, hè?”

Jan verademde.

Heerlijk.... overal licht!

En oom Sjoerd heelemaal niet bang!

„Josias — ook je kousen aan en je pantoffels....”

Stil, achter oom Sjoerd aan, liepen ze naar de huiskamer, waar de wind geweldig in den schoorsteen woei, doch de kachel lekker brandde!

„Mògge kaptin.... Mògge kaptin.... Soo jònges.... Soo jònges.... soo jònges....” begroette Lorre hen.

Jo hoorde het nauwelijks.

Ze zat stil aan oom Sjoerds voeten op haar bankje bij de kachel.

„Kan de zee niet over de duinen komen, Oom?” vroeg Jo.

„Wees maar niet bang, hoor.... zoo'n vaart loopt 't niet, dat is héél vroeger wel eens gebeurd,

maar nu zijn er immers die golfbrekers.... dat weet Josias toch wel?"

Ze voelde oom Sjoerds hand beschermend op haar hoofd.

Néén.... nu was alles niet zoo erg meer....

„Wat doet de lamp raar....” zei Jan. „Moet u eens zien!”

Ja, nu zagen ze het ook.

Nèt of-ie uit wou gaan.

„O....” riep Jo.

Het gloeilampje werd heel bleek.

„Zeker storing met den storm,” zei oom Sjoerd.

„Ik zal m'n zaklantaarn halen.”

Doch hij was amper opgestaan toen — floep! 't Licht was uit....

Daar zaten ze in 't donker!

Jan schoof 't gordijn weg — geen lantaarn meer te zien....

„Jan, blijf nou hier....” vroeg Jo angstig.

Oom liep voorzichtig tastend naar de slaapkamer, kwam al spoedig terug met 't zaklantaarntje.

„Net een dievenlantaarn,” dacht Jan, hu — wat was dat spookachtig!

Fel schoot de lichtstraal door de kamer.... als je oom Sjoerd niet kende.... nou.... dan zou je beslist geschrokken zijn!

„Zie zoo, en nu gaan we met z'n drieën nog eens gezellig bij elkaar zitten.” Hij bracht z'n groote cape mee, zette Jan naast Jo vóór hem, en sloeg,

warm en beschuttend, de cape over hen heen. Buiten raasde nog even hevig de Zuid-Westerstorm.

„Zou 't in Amsterdam nu ook zoo stormen, Oom?”

„Dat denk ik wel. . . . maar je hoort 't hier veel meer. . . . Weet je wel. . . . ik denk nou aan de discipelen, die ook zoo bang waren, toen 't op zee zoo stormde. . . . en de Heere Jezus lag maar zoo rustig te slapen. . . . De discipelen behoefden toch heusch niet zoo bang te zijn en wij ook niet. . . . De Heere Jezus is *altijd* bij ons, ook *nu*, in deze kamer. . . .”

Toen ze, na een uurtje, weer warm in bed lagen, waren ze niet bang meer. Het licht was plotseling weer opgegaan en ze konden toch niet *opblijven*, vond oom.

Terwijl de wind onvermoeid om het huis floot, vielen ze in een gerusten slaap. . . . Toen ze ontwaakten, was het reeds dag en de storm zoo goed als gestild. Er stond nog een flinke bries.

„Vlug eten en den boel aan kant,” commandeerde oom Sjoerd. „We gaan eens naar zee kijken. . . . *kwartjesvinden!*”

7. WAT DE KWARTJESVINDERS VONDEN

Zouden de jongens van „De Instuif” ook naar het strand gaan?

Jan dorst er tegen oom niet over te reppen. Hij vond 't ook véél te fijn, dat oom Sjoerd zèlf meeging.

Wie weet, wat er was aangespoeld. Oom had z'n cape om en z'n Duitsche pet zat met een stormband onder z'n kind vast. Hij was gewapend met z'n lievelingsstok, en ook Jo en Jan hadden zich er goed op gekleed. Zoo togen ze er om halftien reeds op uit. De melkboer was al geweest en de bakker wist er wel raad op. — Die liep achterom en schoof het brood door het geopende keukenraam.

Nauwelijks waren ze de deur uit, of ze zagen alle jongens van „De Instuif” en ook de meisjes, naar buiten komen.

Direct gingen alle petten af voor oom Sjoerd — de meisjes knikten een beetje bleu.

„Zeg maar, dat ze mee mogen,” bromde oom Sjoerd.

Jan vlóóg al.

„Zèg — we gaan naar 't strand, *kwartjesvinden* . . . oom zegt. . . dat jullie wel mee mogen; als je wilt tenminste!”

„Fijn. . . .!” riep Boris.

Ook de anderen vonden 't leuk.

Jo voegde zich direct bij de meisjes. . . . dat was

nog eens dolletjes, met een groote club uit te gaan en dan allemaal met oom Sjoerd mee....!

Aan weerskanten van oom Sjoerd huppelden en sprongen een paar jongens....

„Oom.... Boris gelooft niks van dat kwartjesvinden....” zei Jan.

Oom Sjoerd lachte een beetje.

„Straks zal je ze wel zien.... er loopen altijd mannen vlak langs de zee te zoeken.... Kwartjes zoeken ze.... aangespoelde kwartjes.... ik weet niet, of ze er een daggeldje mee halen!” zei oom.

„Ja, meneer.... ik heb ze wel eens gezien....” verzekerde Helmich. „Je ziet ze altijd, als 't hoog water geweest is....”

„Juist....!” zei oom. „En 't is vanmorgen om halftien hoog water geweest.”

„O.... dan vinden *mij* ook vast wat....” mompelde Jan.

Niet lang daarna stonden ze, bij het hotel, op den duinrand.

Beneden rumoerde, met witte koppen, de zee.

„Nog niet uitgewaaid,” zei oom, en tuurde den horizon af.

Een klein schuitje dobberde op de onrustige golven.

„'t Lijkt wel een roeiboet,” meende Jan.

„'t Zal een garnalenboot zijn,” zei Helmich. „In

de Scheveningsche haven liggen veel van die bootjes."

„Maar dan toch zeker met een mast en tuigwerk," zei oom Sjoerd. „Dit is geen garnalenschuit en 't is ook geen gewone roeiboort."

De oude kapitein bleef aandachtig het schuitje volgen, dat wel dichterbij leek te komen.

„Gaan we naar beneden, Oom?" vroeg Jan.

„Vooruit maar!"

„Angstig weer vannacht, hè? Zijn jullie ook nog opgeweest?" vroeg Gré aan Jo.

„Ja.... een heele poos, maar oom was heelemaal niet bang.... *wij* eerst wel...."

„Je oom is ook zoo lang op zee geweest, hè?"

„Ja...." zei Jo langzaam. Ze dacht: toch niet alleen omdat hij zo lang op zee geweest is — ze was het gesprek van dezen nacht nog niet vergeten, maar ze dorst er niet goed over te beginnen. Misschien geloofden Jo en Gré wel *niets*....

„Kijk, Josias.... daar gaat een kwartjesvinder...." hoorde ze opeens de zware stem van oom Sjoerd.

„Heet jij Josias?" gichelde Gré nog even — doch dan vestigden zich aller oogen op den man, die heel langzaam aan den waterkant liep in zoekende houding.

„O! kijk eens!" riep Jo Grootegast en holde naar de jongens toe, die in een kring rond een zwart voorwerp stonden, dat was aangespoeld.

„Bah, een dood beest."

„'t Zal de scheepskat geweest zijn, jongens,” meende oom Sjoerd. „Misschien is er wel een schip vergaan vannacht, dan zal er nog wel meer aangespoeld zijn....”

Oom hield 't bootje goed in 't oog. Z'n vermoeden werd àl sterker, dat het *leeg* ronddobberde, *zonder bemanning*.

Misschien een losgeslagen reddingboot?

Doch nog iets anders trok z'n aandacht.

„Ziet u wat, Oom?” vroeg Jan.

Oom zei niet veel, doch blééf staren op hetzelfde punt.

De andere jongens liepen verspreid te speuren als echte kwartjesvindders.

„Zie je dat stipje daar telkens boven 't water uitkomen.... kijk.... boven op die golf.... nou weer weg.... kijk.... kijk.... dáár....!”

Jan zag niets en tuurde naar den horizon.

„Nee.... hier vlakbij....” zei oom. „Kijk nou langs m'n vinger.”

„O — ja.... nou zie ik 't!” riep Jan.

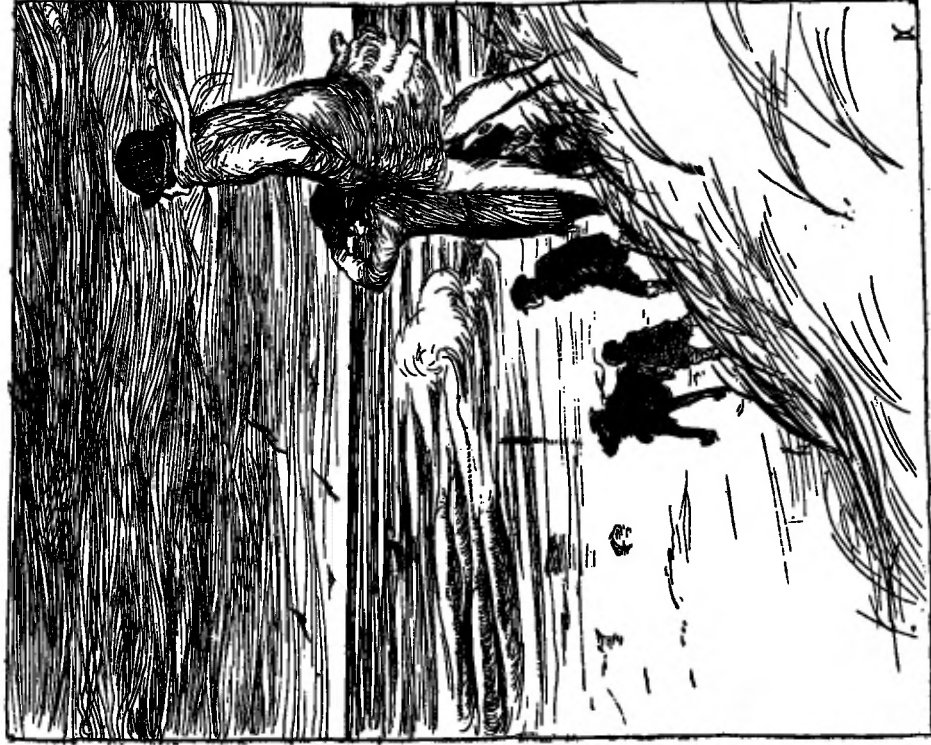
De andere jongens kwamen nu ook toelopen toen ze den kapitein zagen wijzen.

Ook de meisjes toonden belangstelling.... echt griezellig was 't!

„'t Is een flesch,” zei oom.

„Misschien zit er een briefje in,” fantaseerde Jan.

„Een beetje heen en weer loopen, jongens, anders vat je kou....” commandeerde de kapitein

„Zie je dat stipje daar....”

en de meisjes trokken hun kragen wat op voor den wind, die fel op hen aan woei.

„Nog tièn golven, dan hebben we 'em!” schreeuwde Boris.

„Zal ik m'n kousen en schoenen uitdoen, kapitein?”

„Dat zal je *laten*, me jong!”

„Kan-ker-de-kàng-kàng....” pruttelde de Indiër. „Ik zou bèst willen.”

„En flink ziek worden,” zei Helmich.

„Och jôh.... wij in Indië zijn niet zoo bang voor de kou als jullie!” pochte hij. „Wij gaan in 't hartje van December in de rivier baden.”

„Wat een opsnijder,” dacht Jo.... „hij denkt zeker, dat wij niet weten, dat 't in Indië snikheet is....”

Toch kon hij wel grappig uit den hoek komen soms.

Boris was al weer in actie voor een nieuwe partij aangespoelde voorwerpen.

„Dames en Heeren.... komt en ziet, overtuigt u.... Wegens groot waterschade zullen publiek verkocht worden: een vooze knolraap van Engelschen bodem.... een kapotte kolenschop met handvat.... zegge en schrijve drie winterpeenen.... een bos zeewier, goed voor kiespijn en muskietenbeten.”

Doch Jan volgde met spanning de flesch, die al nader en naderbij kwam....

Soms liep hij snel een teruglopende golf na, doch

moest dan, voor nieuwe golven, weer vluchten.
Toch.... als je goed keek, zag je wel, dat 't
water geleidelijk iets terugliep.
„Nog drie golven, Oom!” juichte hij, „dan heb-
ben we de flesch!”
„Daar komt-ie....! Daar komt-ie....!”
Helmich begon te dansen.
„Die jongens toch.... die jongens toch....”

K

„Daar komt-ie....! Daar komt-ie!”

dacht oom Sjoerd, „ze denken alleen maar aan de pret....”

„Ik pàk 'em, Oom.... mag ik 'm pakken?” popelde Jan.

„Nog even geduld.... 't water brengt 'em vanzelf wel naar ons toe, je zou tòch nog natte voeten halen.”

Maar toen was de spanning ook ten top gestegen.

Ze stonden allemaal op een rij en wilden de flesch wel naar zich toetrèkken....

„Hup! nog één zetje dan!” schreeuwde Boris. „Jij daar, dikke golf.... goed zoo.... kom 'es hier.... ja.... mooi zoo.... nee, nou niet wegloopen, dat is flauw!

Jij dan maar, magere kikvorsch.... goed zoo!” „Há....!”

Jan sprong naar voren en greep de flesch triomphantelijk en bracht deze naar oom Sjoerd.

„Goed gesloten.... dat had ik al gezien. En er zit wat in ook, jongens....”

„Een briefje?”

„Denk van wel.”

„Maakt u hem open, Oom?”

„Hier niet, m'n jongen, dat doen we thuis.”

„Hè, kapitein, doet u 't nù?” vroegen de jongens tegelijk.

„Hè ja, meneer,” vroegen ook de meisjes.

Oom Sjoerd probeerde eens aan de kurk.

Die bewoog!

In spanning zagen de jongens toe.
„Vooruit dan maar,” zei oom.
Voorzichtig peuterde hij aan de sluiting.
„Dat valt niet mee. . . .”

De kurk zat als vastgeschroefd.

De jongens zochten hun zakken na en boden al hun schatten, in den vorm van zakmessen, aan.
Doch oom haalde uit z'n zak een groot mes met een kurkentrekker er aan.

Dat ging beter.

Floep!

De kurk vlóóg er af!

Oom hield z'n hand onder aan de fleschopening, doch er kwam niets uit.

„De hals moet er af,” meende Helmich, doch daar wilde oom Sjoerd niet aan.

Het was een dikke, donkere flesch. Je kon niet goed zien, of er wat in zat. Toch meende oom wel iets te ontdekken, dat op papier leek.

Misschien vastgeplakt. . . . en toch onleesbaar?

Het werd een geduld-werkje.

Eindelijk. . . . met behulp van een aangespoeld rietje, kwam er een tippeltje papier uit den hals kijken.

Toen de kapitein het er voorzichtig uittrok, werd het even stil.

Niemand zei iets.

Op aller gezicht leefde spanning. . . .

Het wàs een briefje.

Oom Sjoerd las langzaam en hardop:

„Schip zinkt. Geen redding mogelijk.
„Vaarwel — tot wederziens — lieve vrouw
en kind. „De Goede Hoop”.

Schipper Klijn.”

„Als 't geen bedrog is, jongens... dan is er een groot ongeluk gebeurd.”

„Wat voor bedrog, Oom?”

„'t Is wel eens gebeurd, dat gewetenlooze jongens zèlf zoo'n briefje geschreven hadden en in zee gegooid — alleen maar om te zien, of het zou aanspoelen.”

„Wat doet u er mee, Oom?” vroeg Jan.

„Ik zal 't aan de politie brengen... die zal wel zorgen voor een bericht aan de familie...”

„En in de courant,” meende Helmich.

„Misschien ook wel door de radio vanavond,” hoopte Boris.

Ze waren er allemaal een beetje stil van geworden, ieder dacht weer aan den angst van dezen stormnacht...

„Toch begrijp ik er niets van, kapitein,” zei Boris en z'n bruine gezicht stond heel ernstig.

„Wel, m'n jong?”

„In dat briefje staat: „Vaarwel — tot *weerziens*”, zou die schipper dan tòch nog gered zijn?”

„Ik denk... m'n jongen, dat die schipper verdronken is en tòch gered...” zei oom Sjoerd, plechtig. En toen hij het ongeloovig gezicht van de kinderen zag — alleen Jo en Jan begrepen

hem wel — verduidelijkte hij z'n woorden.
„Z'n lichaam is verdronken, Boris, maar zijn
ziel is gered.”

„O ja. . . .” Boris begreep het nu al. „Dan bedoelt
hij: tot ziens bij onze lieve Heer,” zei hij.

Boris flapte het er zóó eigenaardig uit, dat Jo en
Jan bijna in den lach schoten.

„Daar heeft m'n moeder nog van verteld, toen
ik nog in Indië was,” verklaarde hij nader.

De andere kinderen zwegen.

Zij kenden „onze lieve Heer” alleen maar van
een *plaatje*. Eigenlijk hadden ze nog nooit van
Hem gehoord.

Oom Sjoerd had het al begrepen. . . . Deze kin-
deren wisten bitter weinig van den Heere Jezus
. . . . zooals er zoovelen zijn, niet eens in de lan-
den der heidenen, maar heel dicht bij ons. . . .
misschien wel in dezelfde straat waar wij
wonen — die bijna *niets* van den Heere God
weten. . . . arme, arme menschen. Misschien wèl
rijk aan geld, doch arm aan gelóóf. . . .

Oom Sjoerd liep er, op den terugweg naar huis,
almaar over te denken. . . .

Toen ze weer boven op den duinrand stonden,
keken ze nog eenmaal naar het langzaam weg-
drijvende bootje. . . .

„Vanmiddag spoelt het aan,” zei oom.

Deze mededeeling van den kapitein was al vol-
doende, om een nieuwe afspraak te maken voor
's middags.

Alleen de gedachte, dat *zij* die boot in beslag konden nemen, was al heerlijk. Wie weet, konden ze nog veel nieuws meebrengen....

Jan zag in gedachten hun namen reeds voluit in de courant....

Als hij wat ver doordrááfdde, gebeurde 't wel, dat hij zoo ineens,.... zonder z'n oogen dicht te doen.... *moeder* zag.... die hem zoo wonderlijk aankeek: jongetje, jongetje.... wat ben je weer voortvarend.... je denkt alleen maar aan je eigen eer en niet aan de arme, arme menschen, die verdronken zijn....

Jan en Helmich mochten met oom Sjoerd mee met de autobus, naar het dichtstbijzijnde politiebureau in Den Haag.

Ze vonden het heel gewichtig, als getuigen dienst te doen.

Jo had aan oom gevraagd, of ze pannekoeken mocht bakken — dat kon ze zoo goed.

Dat kwam prachtig uit, al was oom wel even bezorgd, hoe ze 't er af zou brengen. Doch Jo Grootegast had gevraagd, of ze meehelpen mocht, wat oom goed vond.

Jan vond het leuk, weer eens in de stad te zijn.... Hij had het gevoel, of hij al weken uit de drukte was....

Op het bureau bracht oom Sjoerd kort verslag uit en stelde de flesch met inhoud beschikbaar. Na eenig telefoneeren bleek, dat het schip „De

Goede Hoop", van reederij Koenraads en Zwaardemaker, op zee was, en dat het dus voor de hand lag, dat het met man en muis was vergaan.

Doch de politie nam zeer veel voorzichtigheid in acht en wilde eerst meerdere bewijzen afwachten.... Er zou toch nog wel meer aanspoelen, vermoedelijk....

Toen oom Sjoerd hoorde, dat het schip met kolen geladen was, had hij er niet veel moed op.... alleen.... waarom had de bemanning geen reddingboot uitgezet?

„We hebben ook een roeiboot drijvende gezien....” rapporteerde hij voor alle zekerheid.

„Zonder bemanning?”

„Ja....”

„En denkt u....”

„'t Zou kunnen, dat het een reddingboot is....”

„Ik zal er onmiddellijk werk van laten maken....”

Dien middag verspreidde zich het droevige nieuws....

Onder de vele rampen werd ook, „zoo goed als zeker”, „De Goede Hoop” als verloren beschouwd....

8. HET PLAN VAN OOM SJOERD EN DE STEM UIT HET RAAM

Toen oom Sjoerd met de jongens terugkwam, waren de beide Jo's net klaar met pannekoeken bakken.

Zoowel Jo als Helmich Grootegast mochten blijven mee-eten. Dat was een feest!

Helmich keek z'n oogen uit naar al de schatten van oom Sjoerd.

's Middags togen de jongens er op uit, om te zien of de boot al was aangespoeld.

En jawel. . . . heel in de verte zagen ze een donker ding.

Doch een kwartjesvinder was hun voor en klom er juist in toen zij, hijgend van 't harde loopen, den laatsten golfbreker gepasseerd waren.

„Wij hebben de boot zien drijven,” zei Boris, die 't moedigst was.

„En nou legt-ie hier,” zei de man, die wijdbeens in de boot bleef staan.

Nee — de jongens zagen wel, hun kans was verkeken. Ze waren te laat.

Met een grooten omweg over Scheveningen en Den Haag keerden ze naar Kijkduin terug.

Het was toen al donker en oom Sjoerd was blij toen hij Jan weer boven water zag.

Er was een brief van thuis gekomen. Dat was leuk. Moeder had er ook nog een woordje bij ge-

schreven en tante Lena een paar vermaningen betreffende de kleeren.

„Genieten jullie maar veel, hoor,” schreef moe.

„Ik verlang al weer om jullie weer te zien.”

Jan was dien avond heel erg moe, en al spoedig sliep hij in en droomde dat ze in de aangespoelde boot gingen varen tot ze geen land meer zagen.

Ze zaten den volgenden morgen nog aan het ontbijt, toen Boris den klopper reeds liet dreunen door de gang van „Op Honk”.

Hij had Frits bij zich.

Jan deed open. Ze mochten er wel even inkomen, had oom Sjoerd gezegd.

„Wies-tåt? wies-tåt?” krijschte Lorre.

Het was nu de beurt voor Frits, om z'n oogen den kost te geven in het geheimzinnige huis van den kapitein.

„Morgen kapitein,” zei Boris.

„Dag meneer,” piepte Frits.

„Zoo, kleine schavuit,” begroette oom Sjoerd den „nieuweling”, „kom jij de vesting ook eens verkennen?”

„Kapitein.... U bent gisteravond door de radio afgeroepen....” viel Boris met de deur in huis.

„Hebben ze 't gezegd?” vroeg Jan, met een vol-len mond.

Jo stootte hem aan. Die Jan leerde het nooit!

„Wat bedoel je?” vroeg oom.

„Die man van de persberichten zei, dat oud-

kapitein Spoelstra uit Kijkduin, in gezelschap van enkele logé's, een flesch met een briefje van „De Goede Hoop” had opgevischt en toen las-tie 't briefje heelemaal voor.... En hij zei, dat er 's middags nog een reddingboot was gevonden en tegen den avond twee leden van de bemanning bij Terheijde waren aangespoeld....”

„Ik heb 't ook gehoord....” zei Frits tot Jan....

„We mochten allemaal opblijven.”

„Jammer, dat wij 't niet gehoord hebben,” vond Jan, op wiens gezicht de teleurstelling duidelijk te lezen stond.

„Ik dacht 't wel — ik dacht 't wel —” zei de kapitein. „Arme jongens.... arme vrouwen en kinderen.... Kom jongens.... eerst lezen en danken.”

Boris en Frits bleven op den achtergrond staan, met de petten in de handen, en luisterden stil naar de eerbiedige stem van oom Sjoerd.

Wat was hier alles feestelijk en prachtig....

Hoe vroolijk stond de helroode geranium voor 't raam....

De kapitein in zijn wollen sjamberlock aan de tafel mèt Jo en Jan.... Vóór hem het groote boek....

En naast hem de groote, koperen kooi met de kleurige papegaai....

Op den uitschuifhaard stond een ketel water te zingen....

„En nu zullen we eerst eens een collecte houden

voor de nagelaten weduwen en kinderen....”
stelde oom Sjoerd voor.

Ook mevrouw Grootegast had haar kinderen en logé's reeds gewezen op hun plicht.

De ouderen deden er ook wat bij. En zoo konden ze aan den postbode een postwissel meegeven van zeven gulden vijftig cents.

„Alle beetjes helpen, jongens,” zei oom Sjoerd.

„Het is al vreeselijk genoeg, dat die arme menschen hun vaders en zonen moeten missen, maar dit zou nog erger zijn als ze nu nog armoe kregen bovendien. Het is altijd heerlijk iets van onzen overvloed te kunnen geven!”

„Was dat uw plan, Oom, waar u gisteren van sprak?” vroeg Jan.

„Heb je je moeder nooit hooren vertellen van je grootvader?”

„Ja, Oom, grootvader had een heel dikken duim en hij had ook een tooverlantaarn....”

Oom Sjoerd lachte.

„Ja... precies, wat hebben wij hem vroeger met dien duim geplaagd, toen wij nog jongens waren.... hij was een jaar ouder dan ik.... maar van die tooverlantaarn.... dat heb je goed onthouden, hoor....”

„Moeder is nooit te weten gekomen, waar alles gebleven is, toen grootvader gestorven is....”

„Ga maar eens mee kijken....” zei oom Sjoerd.

„Hebt ù hem, Oom?” vroeg Jo ongeloofig.

„Ga jij ook maar even mee dan.”

Jo hield haar schort voor.

Toen haalde oom de zware kist uit z'n slaapkamerkast. . . .

De schatten kwamen te voorschijn.

De ronde, koperen lens, waaraan je kon draaien, 't eerst.

Dan het zwarte, ijzeren kastje, met het deurtje, waardoor je 't olielampje naar binnen kon brengen. . . . dan de platen, sommige gebarsten of gebroken, maar de meeste nog heel.

Alles onder een dikke laag stof.

Jo en Jan keken er met eerbiedige bewondering naar. . . .

Hoe vaak had moeder van de familie-avonden verteld, wanneer de oude tooverlantaarn vertoond werd. . . .

„Een mooi werkje voor jou, Jan, om vanmiddag dat zaakje eens netjes op te knappen, alles voorzichtig schoonmaken. . . . en niets breken, natuurlijk. . . .”

„Wanneer gaat u 'em vertoonen?” vroeg Jan, die 't wàt fijn vond, al die spullen één voor één te bekijken.

„Misschien Maandagavond. . . . en dan mogen jullie vriendjes van hiernaast ook komen. . . .”

„Héérlijk!” juichte Jo.

„Reusachtig. . . .!” vond Jan, „maar dat zal nog eens een fijne avond worden, Oom! En dan moet u er bij vertellen, Oom!”

Oom Sjoerd vond 't prettig, dat ze 't vooruitzicht zoo leuk vonden.

Over dat vertellen moest hij nog eens peinzen.

Dat peinzen hing samen met z'n plan, dat hem sinds dien stormavond had beziggehouden.

Hij wilde ook voor de kinderen van „De Instuif” van den Heiland vertellen....

Dien avond had Jan 't druk met de tooverlantaarn. Telkens, als hij van een der platen de stof had afgeveegd, hield hij de plaat tegen 't licht.

En wat hij zag??

Hij kreeg een klein voorproefje van hun „feestavond”!

Den volgenden dag was het Zondag.

Toen Jo wakker werd, hoorde ze heel in de verte een klok beieren.

Ze luisterde stil — en haar gedachten gingen naar Amsterdam, naar moeder en vader en de kleintjes.

Toen stond ze fluks op om haar plan te volvoeren — haar belofte, dat oom nu eens van háár thee op bed zou krijgen.

Jan, die al lang wakker had gelegen, wilde ook van de partij zijn — zoodat ze tien minuten later heel deftig, achter elkaar, naar ooms slaapkamer liepen.

Jo voorop met het blad, waarop de koppen thee stonden.

Jan achter haar als een echte kellner met een roodgeruiten theedoek over zijn schouder en voorzichtig op vijf vingers een bord balanceerend met groote ronde beschuiten, rijkelijk voorzien van boter en suiker.

Beleefd tikte Jo op de slaapkamerdeur en grappig vroeg ze: „Is de logé al wakker?”

„Binnen!” riep een zware stem. Of hij wilde of niet — oom Sjoerd moest wel lachen.

Ze zaten ieder op een rand van zijn ledikant, aan 't voeteneind — en zoo dronken zij dien zonnigen Zondagmorgen in de kerstvacantie, thee!

Jo voorop met het blad....

Precies kwart over negen stapten ze de deur uit en wuifden naar de jongens van „De Instuif”, die juist aan het ontbijt zaten.

„Hè, wat een heerlijk, pittig winterweer, jongens —” vond oom. „We zullen flink doorstappen.”

Jo en Jan vonden het prettig, nu, denzelfden weg, dien ze anders met de autobus gingen, te loopen —

Wat was hier toch alles wijd en stil op zoo'n Zondagmorgen....

Wat een verschil met dat drukke, woelige Amsterdam!

„Konden vader en moeder hier maar komen wonen, hè, Jan —” vond Jo.

Ze beleefden dien dag nog vele nieuwe indrukken — de Haagsche kerk, waarvan ze, als de wind uit het noorden kwam, het klokgebeier zoo goed konden hooren — en 's middags ging oom met Jo en Jan naar Meer en Bosch — een oud, boschrijk landgoed met vijvers, dat lag aan den weg naar Loosduinen.

Oom had kaarten voor vrije wandeling.

Het was misschien wel bestemd voor een villapark, later, vertelde hij.

„'t Zal hier 's zomers ook mooi zijn, Oom. Je kan hier reuze fijn spelen!”

Toen ze 's avonds gezellig rond de tafel zaten, ieder met een mooi boek en Jo chocolademelk mocht zetten — konden ze maar niet begrijpen, dat ze hier nog niet eens een week waren.... Het leek, of ze al een *jaar* geleden van huis gingen....

„Nou nog één dagje en dan is 't Kerstmis....” zei Jan.

Den volgenden morgen liep Jo even den bakker achterna, die een broodje te weinig had gegeven.

Toen ze langzaam terugliep, aan den overkant van „De Instuif”, was het, alsof ze hoorde roepen.

Ze keek direct naar 't huis van haar vriendinnetjes, doch nee — daar kwam het geluid niet vandaan.

Een beetje schuw keek ze naar een geopend raam in het landhuis „De Zeemeeuw”.

„Kom eens hier, Jo.... heel eventjes maar....” vroeg een vriendelijke meisjestem.

„Hier, voor dit open raam.... Wil je even?”

„Misschien bedoelt ze Jo Grootegast....” dacht Jo....; doch gaf toch gehoor aan de uitnodiging.

„Ga maar even op 't trapje staan,” zei de stem. Inderdaad zag Jo voor het raam, dat nogal hoog was, een klein trapje, dat ze oplom.

Drie treden waren 't maar.

Toen kwam haar hoofd juist boven 't vensterkozijn uit en keek ze in 'n kleine vriendelijke kamer, waar een tenger, blond meisje, met een lachend gezicht, op een soort ruststoel lag.... eigenlijk meer een wagentje....

„Wat heb je daar?” vroeg ze.

„Een broodje, voor oom Sjoerd.”

„Is dat je oom, die oude man met die cape?”

Jo knikte. Ze vond het grappig en tegelijk heel vreemd, dat ze op dit trapje zoo maar stond te praten met dat zieke meisje.

„Ik heb jullie al dikwijls voorbij zien gaan....

kijk maar, Boy heeft die spiegel wat verhangen en nu kan ik alle voorbijgangers zien. Leuk, hè?"
„Ja....” zei Jo. „Ben je ziek?”
„Al twee jaar,” zei het meisje.
„Mijn beenen willen niet.... ik ben ook al naar Zwitserland geweest.... als 't waait, mag ik niet buiten, maar vanmiddag misschien wel.... als Boy me rijden wil, zie je....” zei ze.
„O ja,” zei Jo in gedachten.
Ze voelde opeens haar eigen rijkdom. Zij stond hier op haar *gezonde* beenen....
„Je moet nu zeker weer naar huis, hè.... kom je nog even terug, als je tijd hebt? Ik heet Ettoes.”
„Goed,” beloofde Jo. „Dàg....”

Thuis vertelde ze haar wonderlijke ontmoeting....
Ja — oom Sjoerd herinnerde zich wel, dat hij het meisje eens gezien had.... arm kind....
„Misschien kan mijn kleine Josias nog een goed werk verrichten....” zei oom.

9. EERSTE KERSTDAG

Kerstmorgen!

Al heel vroeg werden Jo en Jan gewekt door het krachtige orgelspel van oom Sjoerd. Ze hoorden hem zelf meezingen, met z'n diepe, gevoelvolle stem:

„Daar is, uit 's werelds duistre wolken,
„Een licht der lichten opgegaan.”

Opeens herinnerden ze zich alles — heerlijk!

Eindelijk waren dan de Kerstdagen aangebroken bij oom Sjoerd.

Gisteren was het al zoo feestelijk geweest.

Het plan, om gisteravond de tooverlantaarn te vertoonen, was niet doorgegaan. Mijnheer Grootegast was teruggekomen uit het buitenland en de jongens waren zóó blij — toen het telegram kwam, dat ze nergens anders meer aan dachten. Oom Sjoerd vond het ook beter, om het tweeden kerstdag te doen, zoo in den namiddag.

Het was ook wel wat druk, zoo vlak vóór de feestdagen.

Toch was 't een feestavond geworden. — Ze mochten met oom mee naar Den Haag. Van alles hadden ze gezien: De Bijenkorf — Het warenhuis — en ze hadden 't gevoel gehad alsof ze weer even in Amsterdam waren en met vader een Zaterdagavondwandelingetje maakten. Menig-

een had eens glimlachend gezien naar den typischen ouden man, met de twee verheugde kinderen aan z'n armen.

Oom had van alles gekocht.

Zwaar beladen kwamen ze thuis — veel later, dan ze gedacht hadden.

En nu klonken door het stille landhuis, in den vroegen Kerstmorgen, de feestelijke orgelklanken, om te gedenken, dat de Heiland was geboren, dat er een Verlosser was gekomen, Die verzoening kwam doen voor de zonden der menschen.

Ook voor de zonden van Jo en Jan, had oom Sjoerd gisteren gezegd, na 't bijbellezen.

Jo en Jan dorsten het zoo maar niet te zeggen, dat er diep in hun hart een warme liefde was voor het Kindeke in de kribbe, voor den Heere Jezus.

Maar al dorsten ze het zoo maar niet aan oom Sjoerd te vertellen, daarom *was* het er wel!

Alleen *moeder* wist er iets van, en de Heere Jezus zèlf, wist er *alles* van!

Fluks sprong Jo haar bed uit. En 't eerste, na haar morgengebed was: kijken naar 't weer.... zou alles nog gebeuren, zooals was afgesproken, gisteren met Ettoes....?

Aan 't ontbijt brak het bleeke winterzonnetje gelukkig door.

Direct na 't eten holde Jo naar haar nieuwe

vriendinnetje.... Ze struikelde bijna, toen ze 't trapje opklom.

Het raam van Ettoes' kamertje was nog gesloten. Doch toen ze naar binnen keek, met bange, en tegelijk hoopvolle verwachting, zag ze Ettoes reeds kant en klaar, ingepakt op haar ziekenwagentje. Ze wuifde Jo vroolijk toe, en toen haar moeder binnenkwam, wenkte deze Jo om even binnen te komen.

„We zullen 't maar wagen, hè?” zei mevrouw Dusseldorf.

„Erg vriendelijk van je, om Ettoes mee te nemen naar de kerk. Dat Boy ook nu juist uit logeeren gevraagd werd, hè!”

„Dat komt juist goed uit, mevrouw,” zei Jo opgewekt.

„Anders was Boy toch niet gegaan....” zei Ettoes.

Boy, haar oudere broer, was haar groote vriend, die alles voor z'n zieke zusje over had, doch hij had gisteren een zwaren strijd gestreden met die uitnoodiging om te Haarlem te komen logeeren bij z'n schoolvriend.

Toen had Jo uitkomst gebracht.

Zonder 't aan oom Sjoerd te vragen, had ze zich direct aangeboden, om Ettoes morgen naar de kerk te rijden.... Ze had er immers zoo op gehoopt, met Kerstmis naar de kerk te kunnen gaan....

„Dat zou heerlijk zijn....” had mevrouw Dus-

seldorf direct gezegd. Ze gunde Boy zoo van harte dit uitstapje.... hij was altijd zoo goed voor z'n zusje....

En zelf kon ze nooit met Ettoes uit, vanwege haar rheumatiek.

En de kinderen van „De Instuif” wilde ze 't niet vragen.... die waren niet kerks-gezind....

Zoo gebeurde 't, dat Ettoes dien morgen naar de kerk in Loosduinen ging, in gezelschap van oom Sjoerd, Jo en Jan.

Jo en Jan duwden samen het lichte wagentje, en Ettoes genóót....

Het was heerlijk zacht winterweer en ze zat er goed ingepakt.

Toen ze een heel eind weg waren wuifden de jongens van „De Instuif” hen nog na.

Zoo ging de kleine, wonderlijke stoet den feestgang naar de kerk, om te hooren het wondere evangelie van den geboren koning in den stal van Bethlehem.

Op den terugtocht vroeg Jo fluisterend aan oom, of Ettoes óók mocht komen, morgenmiddag.

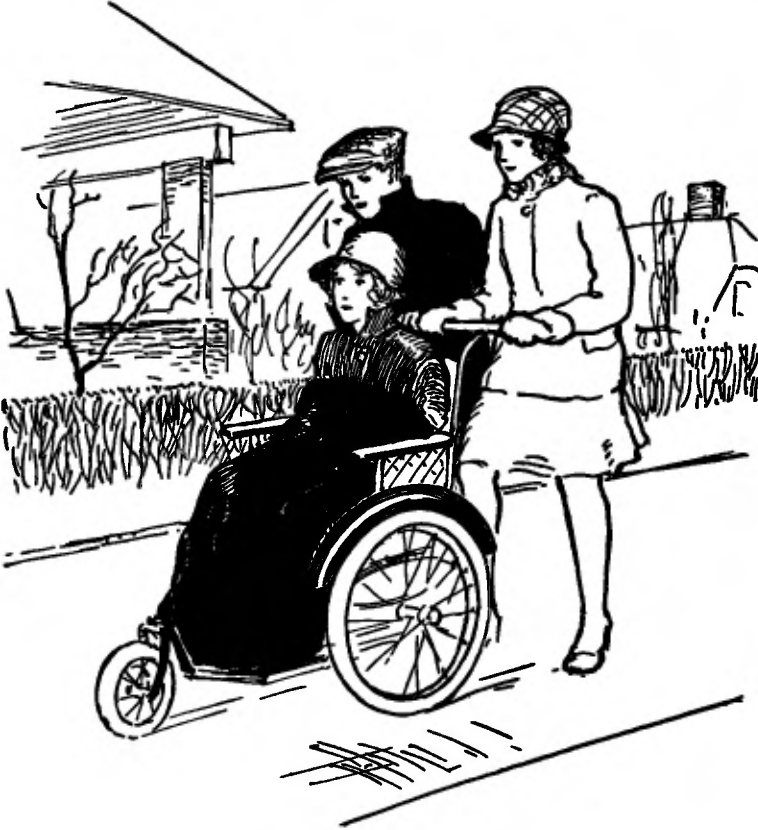
„Van *mij* wel....” zei oom Sjoerd. „Vraag het eerst maar eens aan haar moeder, of ze er tegen kan....”

Met een gezonde kleur op haar gezichtje, werd Ettoes thuis gebracht.

Het kleine, rheumatische vrouwtje was opge-

togen van blijdschap en bedankte oom Sjoerd hartelijk.

„Een heerlijken feestdag voor je, hè Ettoes.... en vanmiddag krijgt ze nog zooveel bezoek....”

Jo en Jan duwden samen . . .

Ettoes stak, bij 't afscheid nemen, haar bleeke hand uit naar Jo.

„Kom je morgen nog eens even op 't trapje?” vroeg ze lief.

„Vast en zeker!” beloofde Jo.

En mevrouw Dusseldorf zag er geen bezwaar in, dat Ettoes morgenmiddag mee zou komen op 't feest.

Het was een heerlijke afwisseling voor haar....

„Nu gaan we vanavond naar Den Haag in de kerk,” zei oom, want daar werd over den Engelenzang gepreekt en dat wilde oom Sjoerd niet graag missen.

„Zingen we dan allemaal het „Eere zij God”, Oom?” vroeg Jan, „net als in Amsterdam?”

„Ik hoop het, jongen,” zei oom, „want dat is heerlijk, om allemaal den Engelenzang te zingen.”

Het werd een heerlijke feestdag.

Oom Sjoerd kwam vandaag niet uitverteld over de prachtige kerstgeschiedenis.

En 's middags, na 't eten — kwam oom met twee pakjes aan.

Wat zou daar in zitten? dachten ze. Misschien nog iets voor de tooverlantaarn?

Maar neen — het was iets anders.

„Hier, Josias. Hier, Janbaas — dat is jullie kerstgeschenk. Je weet wel, dat oom Sjoerd er niet van houdt om van het kerstfeest een Sint-

Nicolaasdag te maken, maar *dit* mag toch wel....”

Met een kleur op hun wangen maakten ze ieder hun pakje open. —

Een boek!

Jo had „Ella en Erna” en Jan „Dordt voor den Prins”.

Hun oogen glinsterden.

„Dank u wel, Oom....” zei Jo, en gaf oom een zoen.

Jan gaf oom een hand, even dankbaar.

„k Ga fijn direct lezen!” zei Jan.

„En ik ga eerst oom helpen —” zei Jo.

„Laat Josias ook maar gaan lezen,” stelde oom goedig voor.

Doch daar wilde Jo *niets* van weten. Dat zou wat moois zijn. Als dank zou ze oom Sjoerd zeker alleen in de keuken laten staan.... Nee, hoor, geen sprake van.

Nou ja — Jan kon wel gaan lezen, Jan kon tòch niet goed afdrogen, hij máákte er maar wat van. Zoo stonden ze even later weer, als elken dag, samen in de gezellige keuken, waar 't lekker warm was, omdat 't fornuis den heelen dag door bleef branden.

„De jongens van „De Instuif” zijn niet eens naar de kerk geweest, Oom! Ze gaan nooit naar de kerk, zegt Ettoes....”

„Dat is heel treurig, Josias....”

„Ze hebben wel een kerstboom, uit hun eigen

tuin.... de wortels blijven er aan in een bak, en over een paar dagen planten z' em weer in den tuin," vertelde Jo.

„Zoo — dat is heel goed van die menschen, om dien boom in leven te houden....”

Jo keek verrast op. Ze had gedacht, dat oom niet veel voor een kerstboom voelde.

„Wij hebben thuis nooit een kerstboom gehad.... U ook niet, hè Oom?” vorschte ze.

„Nee kindje, oom Sjoerd was altijd op zee....”

„Vindt u een kerstboom verkeerd, Oom?” waagde ze.

„Den boom niet, Josias, maar de menschen.... die te véél naar den boom kijken en te weinig naar het Kindje in de kribbe.... Ik ben al zoo oud, Josias.... ik begin niet meer met een kerstboom, al zie ik in den boom zèlf geen kwaad.... Als je een kerstboom ziet, nu of later, moet je altijd maar naar de *lichtjes* kijken, al dat andere hoort er eigenlijk niet bij, maar die lichtjes wijzen je op 't *licht in de duisternis*.... Als 't in je hartje erg donker is, omdat je zooveel verkeerde dingen doet, dan moet je altijd vragen, of de Heere Jezus het *licht* wil maken, begrijp je?”

„Ja Oom,” zei ze zacht. Ze dacht aan moeder. Oom sprak soms net als moeder, vooral als hij over den Heere Jezus sprak.

De middag vergleed stil en gezellig. Het begon al te donkeren, toen Boris aanklopte en kwam vragen of ze ook naar hun boom kwamen kijken.

„'t Kan net nog even,” zei oom.

Haastig kleedden ze zich aan en stonden even later in de kamer van „De Instuif”, waar 't gezellig vol was van stemmengeroes en de radio kerstliederen speelde.

Voor het raam stond glorieerend in al z'n bevend lichtschijnsel, de boom.

Ze vonden geen woorden en bleven sprakeloos staan.

Prachtig!

En wat een *licht* in de kamer!

Ze zagen nu ook den vader van de jongens, ingenieur Grootegast, een lange man, met een vriendelijk gezicht en blond haar, dat glad achterover gekamd was.

„Blijven jullie?” vroeg Helmich.

„Hè ja!” drongen de anderen aan.

„We gaan over een kwartier naar de kerk,” zei Jo.

„Alwéér?” vroeg Boris ongeloovig.

„De Engelenzang vanavond,” zei Jan.

Het was even stil in de roezige, volle kamer.

„Hebben jullie een boom?” vroeg Gré.

„Vindt je oom dat zonde?” informeerde Frits.

Jo schudde verlegen van nee.

„Oom zegt, dat we veel naar de *lichtjes* moeten kijken,” zei ze.

„Ik kijk nog liever naar de cadeautjes,” lachte Helmich ruw.

„Foei, Helmich,” bestrafte zijn moeder hem, en

meneer Grootegast streek Jo over haar gezicht en zei: „Je bent een beste meid, hoor, doe jij maar, wat je oom zegt. . . . Mooi hè, al die vlammetjes.”

Helmich zette nu de radio weer aan en de kamer was weer vol van muziek.

Jan ontdekte al meer mooie dingen in den boom, doch het kwartiertje was gauw om. Hij vond het erg jammer.

Toen kregen ze ieder nog een sinaasappel met zilverpapier er om heen en ook een stuk chocola.

Meneer Grootegast knipte het zelf van den boom, met z'n klein, opvouwbaar zakschaartje.

„Komen jullie morgenmiddag allemaal?” vroeg

Jo nog.

„Ja hoor. . . . vast en zeker.”

Toen stonden ze weer buiten.

Oom was al klaar.

10. TWEEDE KERSTDAG

Toen de klok halfvier geslagen had, was de spanning ten top gestegen.

Alles was nu klaar.

Het groote, witte laken, eerst nat gemaakt, om een zoo helder mogelijk beeld te krijgen, hing nu, strak gespannen, tegen den muur.

De kamer was heelemaal veranderd, want telkens stond er nog iets in den weg, waardoor de stralenbundel gebroken werd.

Zelfs het groote orgel moest een eindje opzij.

Aan de kanten stonden nu de stoelen en lagen er veel kussens, waarop de gasten plaats konden nemen.

Een apart hoekje was bewaard voor het wagentje van Ettoes.

„Kunnen we haar gaan halen, oom?”

„Vooruit maar — en waarschuw dan tegelijk de *instuivers*.”

Het was alles geweldig heerlijk, vonden Jo en Jan, die den geheelen middag ijverig hadden meegeholpen, om alles op dreef te krijgen.

Toen ze weg waren bleef oom Sjoerd, die, als gewoonlijk, z'n lange, blauwe kamerjapon aan had, en genoeglijk uit z'n indische pijp rookte, nog een beetje morrelen aan de lens van de tooverlantaarn.

„Oud spulletje,” mompelde hij telkens.

't Olielampje bleek geheel ondeugdelijk, zoodat

hij met een lang snoer een elektrische lamp in het zwart ijzeren kastje had aangebracht, achter de lens.

Netjes, uitgezocht op volgorde, lagen de groote en de kleine platen klaar.

Die 't ergste gebarsten waren, legde oom Sjoerd terzijde.

Heelemaal onderaan lag 't plaatje voor de groote vertelling: „De Schipbreuk”.

Toen nog even naar de keuken, waar op 't groote petroleumstel de bruine chocoladeketel stond.... vol, heelemaal vol....

En op 't aanrecht een groote doos....!

Daar waren ze al!

Wat een drukte en gejoel!

Eerst kwam, voorzichtig, het wagentje van Ettoes.

Haar oogen glinsterden, toen ze de kamer werd binnengereden.

Ze stak haar beide handen uit naar oom Sjoerd.

.... „Wat héérlijk.... dat ik ook komen mocht, meneer!”

Oom Sjoerd voelde in z'n oude hart een gevoelig plekje aangeraakt.... O — als hij zijn kleine Emmy had mogen behouden....

Doch zijn aandacht werd spoedig afgeleid door het binnenkomen der „Instuivers”.

Dat was een bewegelijk en druk volkje.

„Dag kaptein!”

„Dag meneer!”

„Wat ziet u er leuk uit!” flapte Gré er uit, voor dat ze er erg in had.

Het eerste kwartier was er een gegons als in een bijenkorf.

Eerst, toen ze allen een gemakkelijk plaatsje hadden gevonden, op de stoelen en op den grond, ging oom Sjoerd naar het groote orgel en stak hij de lantaarn aan.

„Zingen, jongens,” beval de kapitein. „Allemaal zingen.”

Jo en Jan waren al bang, dat de „instuivers” geen christelijke versjes kenden, doch het viel mee.

„Stille nacht”, „Eere zij God”, „Daar is uit 's werelds duistre wolken”, en „Er ruischt langs de wolken”, en nog een heeleboel andere versjes, konden ze meezingen.

Wat klonk dat mooi. Thuis zongen ze deze versjes nooit met z'n allen.

„Dat is nog mooier dan de radio....” fluisterde Jo Grootegast tegen haar zusje Gré.

Toen ze uitgezongen waren, speelde oom Sjoerd nog even met alle registers open; dat had Boris speciaal gevraagd. Dát was eventjes muziek! En toen mochten de beide Jo's theeschenken, thee, met heerlijke koekjes.

Oom Sjoerd kwam nu met de jongens aan den praat en liet allerlei mooie dingen zien uit de Oost: brokken gestolde lava uit een vuurspuwen-

den berg, een chineesche fluit, steenen van de Egyptische pyramiden, klewangs en een zilveren afbeelding van een Batakshuisje; een gouden ring, dien de Papoea's door hun neuzen dragen....

„Griezelig,” vonden de meisjes; doch Boris' oogen glinsterden.

„En dat is een afgodsbeeldje, zooals er bij duizenden verbrand zijn, toen de heidenen het Evangelie hebben aangenomen, dat de zendelingen hun brachten.”

Het was een lang, smal houten beeldje, met een vreemd, bijna onwezenlijk gezicht en een rond hoofdje.

„En toch, jongens,” zei oom Sjoerd, „je begrijpt niet, dat er in ons land, in onze naaste omgeving, nog zooveel menschen zijn die gelooven, dat dergelijke prullen macht hebben.”

„Hier in ons land?” vroeg Jan ongeloofig.

„Ja zeker — hier in Den Haag en in Amsterdam, wonen duizenden heidenen, want ze hangen in hun auto's dwaze poppetjes, die hen, zooals ze meenen, voor een ongeluk zullen behoeden.”

„Vliegeniers ook, kaptein, — en motorrijders.”

„Bij ons op school hebben de jongens ze ook op hun fiets,” zei Helmich.

„Kijk nu eens aan....” knikte oom Sjoerd. „Die verstandige, moderne menschen zijn nog even bijgeloovig als de heidenen in Oost en West. Daarom is het zoo goed, jongens, om aan *ieder* te

vertellen, dat de Heere Jezus in Bethlehem geboren is, die ons van alle vrees wil verlossen. Weten jullie nog wel.... in dien stormnacht? Als we dien Heiland missen, zijn we net zoo arm als de heidenen, misschien nog wel armer....”

Na 't theedrinken gaf oom Sjoerd het teeken aan Jan, die opeens de heele kamer in donker zette.

„Hoerah!” riepen ze allemaal.

Daar spoot een bundel lichtstralen door de duisternis en bleef rustig het groote witte doek verlichten.

Jan mocht de platen er in zetten, als oom „Ja” riep.

Natuurlijk vergiste hij zich de eerste maal en zette de plaat er *recht* in, die nu onderstboven op 't doek kwam.

Algemeen gelach!

Doch de fout was gauw hersteld.

Even een hel-wit vlak en dan een prachtige voorstelling, die een uitroep van verwondering uitlokte.

Dan — vóór zich — zien ze opeens de woestijn en de Wijzen uit het oosten gezeten op bultige kameelen....

En oom Sjoerd begint te vertellen de wonderlijke geschiedenis der Wijzen, die de ster van een geboren koning hadden gezien.... de ster, die hen voorging naar Bethlehem, waar zij den Heiland

hun schatten brachten: Goud, Wyrook en Mirre....

Het is nu heel stil in de kamer. Alleen de eerbiedige stem van oom Sjoerd klinkt er en de aandacht van alle kinderen is gespannen op het doek gevestigd.

Een volgende plaat toont de aanbidding van de herders, die de boodschap van de Engelen hebben ontvangen en nu bevreesd en toch blijde naar den stal komen, om den Verlosser der zonden, den Zaligmaker te aanbidden.

Oom Sjoerd vertelt boeiend en de „Instuivers” hebben nog nooit zóó duidelijk en prachtig de kerstgeschiedenis hooren vertellen.

Boris neemt zich voor, als hij weer thuis is, een bijbel aan zijn oom te vragen, om alles nog eens na te lezen.

Hij begrijpt niet goed, waarom hij eigenlijk geen bijbel heeft....

En oom Sjoerd gaat voort met zaaien.... hij zaait het zaad van het evangelie in deze zielenakkers.... en bidt in stilte tot God, of Hij den wasdom wil geven.

En nog meer bijbelsche platen heeft oom Sjoerd. Prachtige gekleurde!

Van den rijken man en den armen Lazarus. — Van de wonderlijke vischvangst.... Van de bruiloft te Cana.... en de „Instuivers” hooren verhalen, die ze nog *nooit* gehoord hebben....

Als de bijbelsche platen allemaal vertoond zijn, vertelt oom Sjoerd ook nog van het lijden, het sterven en de opstanding van den Heere Jezus. Daar heeft oom Sjoerd geen platen van, doch hij vertelt alles zoo boeiend en zoo duidelijk, dat de kinderen toch met alle aandacht blijven luisteren.

Toen kwamen de andere platen.

Eerst allerlei aangekleede dieren. Er zijn heel grappige bij. . . . Een beer met een hoogen hoed en een groote, groene parapluie — een olifant met een schortje voor, heel gemoedelijk gearmd met een Zebra, die met een wandelstok zwaait!

Van alles toovert de kapitein hun voor oogen.

Berghellingen met naar huis keerende koeien luister maar. . . . je hoort de bellen rinkelen, die aan hun nek hangen!

Maar dat doet Jan, met den sleutelbos tegen de Indische gong!

„De laatste plaat!” kondigde oom Sjoerd aan.

„De schipbreuk,” verklapte Jan.

Aller oogen waren op het doek gevestigd.

Hoog joegen de golven tegen de rotsachtige kust, waar een vuurtoren brandde.

En het schip, een prooi der wilde golven, was niet meer te redden. Iedere volgende golf kon het tegen de rotsen te pletter slaan. . . .

„’t Is al wat laat geworden voor de vertelling,” vond oom Sjoerd.

Doch daar wilde niemand van weten.

Toen ging eerst het licht op.
Helmich ging even vragen, of ze nog een uurtje
mochten blijven, en onderwijl werd de ketel
chocolademelk binnen gebracht met de groote
doos gevulde koeken.
Oom bleek ook nog krentenbollen te bezitten.
Het was een druk gebabbel en geknabbel in de
gezellige kamer. En ook Ettoes roerde zich flink.
Ze had in geen maanden zoo'n heerlijken dag
meegemaakt!

11. OOM SJOERD VERTELT

Het licht floepte weer uit en daar stond de plaat weer: een woeste zee — een schip in nood.

„Het is al heel lang geleden — jongens en meisjes....” begon de kapitein zijn vertelling.

„Laat eens zien — ’t was, als ik me goed herinner, in den winter van 1873.... ik was nog maar een jongmaatje van achttien jaar, al had ik reeds een paar reizen achter den rug.

Wij gingen op huis aan en kwamen van een reis naar Afrika terug.

Het liep tegen Kerstmis en de kapitein hoopte nog voor de feestdagen thuis te zijn — maar dan moest ook alles meeloopen.

Doch de kapitein vertrouwde ’t niet al te best. Hij was een ervaren zeeman en gaf last alles goed vast te sjoeren toen er nog geen vuiltje aan de lucht was.

Ook de reddingboot werd nagezien. Sommigen lachten er om, maar anderen geloofden den kapitein.

Het liep al tegen den avond en slechts weinigen gingen ter kooi.

Wij waren nog niet aan de Fransche kust, of daar komt een zuid-wester storm op.... Een flinken storm had ik eigenlijk nog niet meege maakt. Met vliegende windvlagen vlogen we over de golven naar den Hoek van Holland.

Als de wind zoo bleef, waren we er nog een dag eerder.... maar jawel.... Zeeën als bergen hoosden op, en af en toe stonden we over-eind.... 't Was ontzettend weer en de nacht trad in....

We schoten vuurpijlen af, hopen op eenige redding.

In de open zee was het beter dan op de kust, want de branding was hevig.

Zouden we nog binnen kunnen loopen?

Het begon er slecht uit te zien.

Toen het middernacht was, luisterde 't schip niet meer naar het roer.

Even later knapte het eerste anker af — het schip dreef weg en kon geen weerstand meer bieden aan de woedende elementen.

De storm, die naar het noord-westen was omge-loopen, dreef ons snel naar de kust.

We gaven noodsein op noodsein — telkens schoot er een vuurpijl door de lucht — maar wie zou het wagen om hulp te bieden?

Ik was niet bang uitgevallen, maar de kapitein moet toch in m'n oogen gelezen hebben, dat ik toen bevreesd was.

„Storm leert bidden, m'n jongen.”

Hij klopte mij op den schouder; en ik schaamde me, dat ik op reis, en ver van huis, het bidden wel eens had nagelaten. Zooveel menschen kwamen er, zonder te bidden.... had ik gedacht.

Maar nu — in 't aangezicht van den dood, met

den loeienden storm boven en rond mij heen, leerde ik weer bidden, om levensbehoud in de eerste plaats, doch bovenal om redding van mijn ziel, die in grooter nood was dan mijn lichaam.

„Kapitein,” zeg ik, „kapitein, is er nog hoop?”

„Van onzen kant niet, m'n jongen. Misschien hebben ze ons opgemerkt en komt er redding....”

Hij keek ontzet naar boven — want het schip zonk en ik zag een stortzee — een golf van een huis hoog.

Krampachtig hield ik me vast en een oogenblik later werd ik bedolven onder het water.... ik zag nauwelijks, dat we even daarna weer boven op een golf zaten en een schier grondelooze diepte onder ons was.

„Help!” schreeuwde er een, en sprong waanzinnig over boord.

Plots zag ik licht.

Was het mogelijk.... *ik zag licht!*

Het moest een reddingboot zijn, of was het de kust?

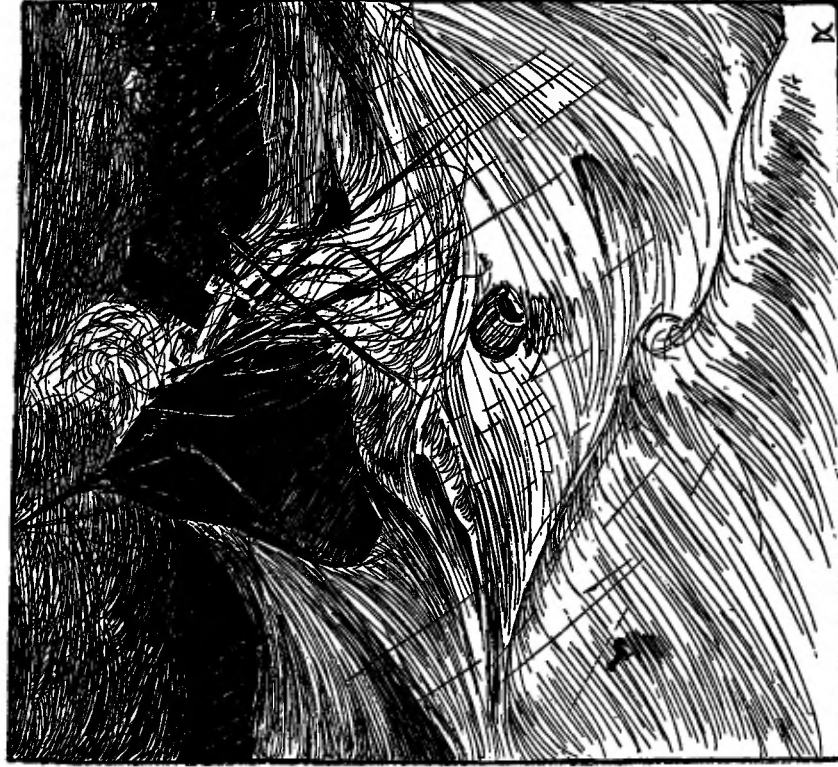
Stonden we op 't punt te stranden?

„We zijn in de branding!” schreeuwde er een.

„Een reddingboot!” hoorde ik roepen en een zwak geluid van stemmen bereikte m'n oor, door 't stormgeloed heen.

Ik zag den kok radeloos heen en weer loopen met z'n hond in de armen.

Ha — Goddank — daar was redding.

.... want het schip zonk ...

„Springen!” beval de kapitein.

De kok gooide eerst z'n hond in 't net, doch het beest kwam er naast en verdronk.

Toen sprong hij zelf — en goed!

Telkens smakte de reddingboot tegen ons schip aan.

Het overspringen was zeer gevaarlijk.

Het was de beurt van Roelofs — den eersten stuurman.... doch de doodsrees overviel hem — hij sprong mis en aan redden viel niet te denken.

Tot het mijn beurt was — en ik trillend van angst en zenuwen, met m'n oogen den afstand mat.

Ik kreeg 'n stoot in m'n ribben — opschieten!

Ik sprong.... en met een angstschreeuw voelde ik me in het water neerplonsen.

Ik poogde te zwemmen en riep om hulp — doch kreeg een slag van de reddingboot.

Half verdoofd zwom ik naar ons schip.... was dat een touw? Ik greep er wild naar en met de uiterste krachtsinspanning bevestigde ik het om m'n armen.... Golf na golf spoelde over mij heen en langzaam aan verloor ik het bewustzijn....

Toen ik m'n oogen voor 't eerst opsloeg, jongens, — lag ik op het strand.... met m'n armen nog verward in het touwwerk.

Door een kier zag ik, dat het reeds dag was....

Ik zeg, door een kier. . . . want ik lag als 't ware bedolven onder 't wrakhout. . . .

Ik poogde te roepen, doch had geen stem. . . . Een martelende pijn in al m'n ledematen deed mij weer spoedig 't bewustzijn zoozeer verliezen, dat ik niet veel besef had van m'n toestand.

Dien morgen vond men mij. . . . zwaar gewond en gekneusd. . . .

Toen ik wakker werd uit deze benauwenis, lag ik in het Haagsche ziekenhuis en boog zich een verpleegster over mij heen.

„Dag beste jongen,“ zei ze, „gaat het al wat beter? Je moet maar stil blijven liggen, hoor. . . .”

Later hoorde ik, dat ik heel lang had geïjld in hooge koorts.

Heel langzaam herstelde ik; m'n armen waren misvormd, doch zijn nog mooi terechtgekomen, maar bovenal, jongens. . . . ik had in den doodsangst God gevonden. Hij had mij gered. . . . want dat is het verschrikkelijke — ik was de eenige. . . . De reddingboot was zóó bezwaard met manschappen, dat deze omsloeg.

Alleen de kapitein bleef op z'n schip, dat uit elkaar geslagen werd en ook hij verdrong.

En ik, die was misgesprongen, ik mocht op dien tweeden Kerstdag, toen mijn bewustzijn weerkeerde, God danken. . . .

Altijd moet ik er aan terugdenken, jongens, als de Kerstdagen komen. . . .

Het is al heel lang geleden, maar ik herinner het mij nog als den dag van gisteren....

En vreemd genoeg.... later heb ik nog dikwijls zwaar weer beleefd, doch ik ben nooit meer bevreesd geweest....

De Heere God had mij als kind aangenomen en altijd, als het stormde, was het, alsof ik Zijn hand mocht vasthouden....

En nu woon ik hier, na zooveel jaren, ongeveer op dezelfde hoogte van de kust, waar ik toen schipbreuk heb geleden, en vind het heel prettig, dat ik dit alles nog eens heb kunnen vertellen aan jullie allemaal."

Het bleef nog even stil in de kamer....

„En nou is 't afgelopen, hoor!"

Floep! daar verdween het stormplaatje.... en ze knipten allemaal met hun oogleden, toen de kamer opeens weer zoo hel verlicht was.

Zelfs Lorre schrok wakker en kraste wonderlijke geluiden.

„'t Was prachtig, kaptein!" zei Boris.

Een beetje achteraf zat Ettoes heel stilletjes te huilen. Oom Sjoerd zag het en z'n zware hand streelde over haar blonde haar.

„Kom, kom.... flinke meid zijn.... ik ben er toch nog...."

Toen lachte het zieke meisje door haar tranen heen en zei: „Gelukkig wel.... gelukkig wel...."

Dat deed oom Sjoerd goed — en hij nam zich voor, als Jo en Jan weer naar huis waren, zelf

eens wat meer notitie te nemen van dit lieve, zieke kind.

De Kerstdagen waren voorbij — en de jonge gasten vertrokken, voldaan, over alles, wat ze beleefd hadden.

Ze maakten nog gauw eenige plannen voor de laatste dagen van het jaar en toen ze de deur open deden, zagen ze tot hun groote verbazing dat het snéeuwde —!

Gestadig vielen de vlokken geruischloos neer en bedekten de stille, typische landhuisjes van het stille dorp met een dik, donzig sneeuwtapijt.

De jongens juichten — wilden direct beginnen met sneeuwballen gooien, doch waarschuwend

handgeklap riep hen naar binnen.

Oom Sjoerd dekte zelf Ettoes toe met de reisdeken en bracht haar veilig naar huis.

„Mag ik ook oom Sjoerd tegen u zeggen?” vroeg Ettoes.

„Zeker, kindje... natuurlijk mag je dat... maar dan moet je zoo nu en dan ook eens bij me komen logeeren voor een uurtje....”

„Zeker, kindje... natuurlijk mag je dat...”

„O.... héérlijk!” juichte ze.
„Ik kom nog dik in m'n nichtjes te zitten!”
plaagde de kapitein.

Die avond bracht één teleurstelling voor oom Sjoerd.

Toen hij thuis kwam, was zijn chineesche fluit weg.

Oom dacht, dat die morgen wel terecht zou komen uit den rommel, doch Jan dacht er het zijne van.

Hij had de begeerige blikken van Boris wel gezien!

12. NIEUWE VERRASSINGEN

Toen Jan den volgenden morgen wakker werd, was het al héél licht.
Had hij zich verslapen?
Geweldig licht was het! Maar dan, opeens, herinnerde hij zich: Sneeuw!
Wie weet, hoeveel er al lag!
Hij wipte z'n bed uit en met een enkelen wilden ruk, schoof hij 't gordijn opzij....
Sneeuw.... overal sneeuw.... en geen klein beetje ook!

Dat was een feestelijk gezicht, toen ze aan 't ontbijt zaten, en naar buiten keken over het witbesneeuwde land....

„Je treft het, Josias.... dat de werkster vandaag komt....”

„Ik ga eerst nog naar de fluit zoeken....” zei Jo, die het erg onprettig vond, dat er een van ooms reisherinneringen zoek was.

„Als Boris 'em maar niet heeft meegenomen....” wantrouwde Jan.

„Boris?” zei Jo ongeloovig.

„Hoe kom je daar bij?” fronste oom Sjoerd z'n wenkbrauwen.

„Omdat hij er aldoor mee in z'n handen zat....”

„Dat is nog geen reden, om Boris te verdenken,” vond oom, „verdenken is een leelijk ding, Janne-man....”

Jan keek vóór zich — oom moest het dan zelf maar weten — maar niemand anders kon die fluit hebben. En hij nam zich voor, goed op te letten op wat Boris zou zeggen en doen!

„Ik hoop maar, dat de jongens een slee hebben U hebt er geen, hè Oom?” vroeg hij, verlangend naar buiten ziende.

„Nee, Jan. . . . daar ben ik een beetje te oud voor, hè!”

Dáár kwam Helmich al aan, met een groote bob-slee; Frits zat er op.

„O, leuk, misschien mag ik er ook eens op. . . .” zei Jo.

Toen ze buiten waren, zagen ze juist de werkvrouw uit de autobus stappen.

De „Instuivers” bleken twee sleeën te hebben en ze waren gul genoeg, om Jo en Jan ook uit te noodigen.

„Waar gaan we heen?” vroeg Boris.

„Naar 't hooge duin, jongens!” zei Helmich.

„Bij de boerderij!”

Daar waren Jo en Jan nog niet geweest — 't was een héél eind, voor ze er waren!

Ze stapten er dapper op los.

Maar toen ze bij de boerderij aangekomen waren, mocht er niemand op de slee zitten, want dat was klimmen!

Dat zou een vaartje geven straks!

Zooiets hadden Jo en Jan nog nooit beleefd in Amsterdam.

Daar bleef de sneeuw nooit lang liggen en was 't gauw een modderpartij.

Maar hier!

Prachtig gewoon!

Hoe hooger ze klommen, hoe schitterender het uitzicht werd over de besneeuwde stad.

„Een echte rodelbaan!” juichte Jan.

„Kan je goed sturen, mannetje?” vroeg Helmich.

„Toch zeker niks an!” pochte Jan.

„Dat zullen we 'es zien,” spote Boris, die zich verleden jaar voor 't eerst had geoeffend.

Jan keek met een boozen blik naar Boris. Die moest z'n mond maar houden, zoo'n leelijke fluitendief!

Toch dorst hij 't nog niet hardop te zeggen, omdat hij 't niet kon *bewijzen*.

Zie zoo — daar stonden ze eindelijk op 't hoogste punt.

Ginds lag de grauwe zee — daar beneden hen het witte land.

„Eerst de baan glad maken, jongens,” commandeerde Helmich, die de leiding nam.

Dat was een vermoeiend werkje, want telkens als je de sneeuw tot beneden toe had vastgetrapt, moest je weer heelemaal naar boven.

Doch eindelijk kon het feest beginnen....

Er konden er drie op elke slee, zoodat er niet veel behoeften te wachten.

„Wij gaan eerst maar eens!” stelde Boris voor.

„Jij ken 't goed, hè?” vroeg Jan met een beetje spot in z'n stem.

Eerlijk gezegd, hoopte Jan, dat Boris' eerste rit zou mislukken, maar dat gebeurde niet.

Kranig stuurde hij de slee in het midden.

Rrrrt! daar gleden ze al! achterover leunend, elkaar goed vasthoudend en tegelijkertijd behendig met de hakken door de sneeuw schurend, om stuur te houden, kregen ze al meer vaart.

Jo zat achter Gré — en hield zich krampachtig vast.

Prachtig nam Boris de gevaarlijke bocht en met een snelle vaart vloog de slee naar beneden.

Jo deed soms haar oogen dicht .. zóó hard ging 't.

Ze haalden 't tot de boerderij toe — 't vèrste punt!

En dan voor den eersten keer!

„Hoe was t-ie?” glunderde Boris.

„Fijn hoor!” bekenden Jo en Gré eerlijk. „Jij kàn 't!”

Toen ze op den terugtocht voorbij de bocht kwamen, kwam Jan aan, die met de uiterste inspanning de slee, die telkens naar den kant ging, in 't midden poogde te krijgen.

„Je stuurt nèt verkeerd, jôh!” riep Boris.

Doch Jan hoorde niet — dacht, dat Boris hem uitlachte.

Hij rukte de slee den anderen kant op, met het gevolg, dat hij achterste voren in vliegende vaart

.... met een snelle vaart vloog de slee naar beneden.

naar beneden vloog, onder algemeen gelach. Tenslotte kwam hij ergens in een duinpan terecht en leek wel een echte sneeuwpop, toen hij zich overeind werkte.

„Als je links wil, moet je met je rechter been sturen en als je rechts wil, met je linkerbeen. . . . je deed 't precies verkeerd. . . .” zei Boris.

Jan zei niet veel, doch kon niet goed hebben, dat de anderen, zelfs Jo, hem zoo uitlachten.

Hij wilde 't nòg eens probeeren.

„Ik zal je een zetje geven!” zei Boris.

Niemand dorst met Jan mee, voordat hij goed kon sturen, daarom ging hij alleen.

Hoe 't kwam, wist niemand, doch Boris zette hem zóódanig „af”, dat door de plotselinge vaart het touw uit Jan's hand glipte en de slee plotse-ling pijlsnel onder hem uitgleed en hem vooruit huppelde.

Daar gleed Jan. . . . ietwat onzacht op z'n broek — of hij wilde of niet.

„Au! au!” hoorden ze hem roepen en wéér oogstte hij een onbedaarlijk lachsucces!

Jan voelde z'n oude drift boven komen en schar-relde naar den kant.

De slee liet hij aan z'n lot over.

Norsch kwam hij langs de kantjes naar boven.

„Als je nòg eens wat aardigs weet — zeg 't dan vooruit, dan zal ik je moris leeren,” beet hij Boris toe, die nog smakelijk lachte.

„k Dee 't toch niet expres, jô,” zei deze goedig.

„Je dee 't wèl expres, leelijke fluitendief....!”
Dreigend kwam Jan op Boris af.

De anderen ontstelden niet weinig.

Wat bedoelde Jan?

„Wat had je?” vroeg Boris, die rood werd.

„Wie heeft die chineesche fluit gejat van oom Sjoerd.... daar weet jij meer van!”

„Zeg dat nog eens, kale Amsterdammer,” ziedde Boris. „Zeg dat nòg 'es, dat ik een dief ben!”

Doch Jan behoefde niets meer te zeggen, want ze hadden elkaar al aangepakt en rolden om en om door de sneeuw.

Onbarmhartig hamerden Boris' vuisten op Jan neer.

Maar dàt kon Jo niet verdragen.

„Blijf van m'n broer af.... blijf van m'n broer af....” schreeuwde ze en wierp zich tusschen de vechtende jongens in.

„Vooruit.... ophouden,” gebood Helmich, die er niets van had begrepen en nu eerst tusschenbeiden trad.

Ze trokken de vechtjassen van elkaar en ze schreeuwden van alles dooreen. Uit een on-samenhangend verhaal van Jo begrepen ze, dat de kapitein z'n chineesche fluit vermiste en dat Jan Boris van diefstal verdacht.

Ieder nam het voor Boris op.

Jan voelde wel, dat hij geen steun kreeg, bij *niemand*.

Jo stond er verdrietig bij te kijken.

„Wie heeft die chinesesche fluit gejat . . .”

„Nou.... atjuus dan....” zei hij en ging zonder meer naar beneden.

Jo hem achterna, doch ze kreeg slechts een snauwend woord en hij wou haar niet mee hebben.

„Laat hem gaan, jongens.... wij zullen toch wel sleeën....” zei Helmich.

„Vooruit.... instappen maar, dan brengen we gelijk de andere slee mee, die meneer Jan heeft laten waaien.”

Helmich, met z'n beide zusters achterop, stoof den spelbreker voorbij.... zonder groet.

„Voor mijn part,” dacht Jan en sloeg een zijweg in naar huis.

Voor Jo was 't leuke er af dien morgen.

Ze was blij, toen 't twaalf uur was en ze naar huis gingen.

Ze was erg ongerust, doch gelukkig zag ze, vlak bij huis, Jan nèt het hekje losmaken.

13. VAN EEN SNEEUWPOP EN OLIEBOLLEN

Achteloos was Jan den kant naar huis op geslenterd. Hij was nog kwaad op Boris.... op allemaal eigenlijk, totdat hij tenslotte ook kwaad op *zichzelf* werd.

Was hij daar nu maar mee *begonnen*. Dan was hij misschien niet eens kwaad geworden op Boris.

Hoe dichter hij bij huis kwam, hoe kwader hij werd op zichzelf — met hoe veel te meer spijt hij dacht aan dezen verloren ochtend....

Hij had moeders vermaan weer vergeten.... telkens, als het driftduiveltje in hem boven kwam moest hij bidden.... dan *moest* het op de vlucht gaan en het was ook wel eens gebeurd ook. Maar nu.... hij had zich laten gaan en den strijd verloren.

Bij oom Sjoerd dorst hij niet aan te komen, zoo vroeg.

Opeens schoot hem een plannetje te binnen en kreeg hij weer een beetje moed.

Zonder aarzelen stapte hij het tuintje van „De Zeemeeuw” binnen en klom hij op 't trapje om te kijken, of Ettoes er was.

Jawel!

„Dag Jan, wat leuk, dat je even komt.... ik lag zoo alleen, ze zijn zeker allemaal aan 't spelen in de sneeuw, hè?”

„Ja,” zei Jan, „ik doe niet meer mee, en ik heb geen eigen slee ook. Ik zal een groote sneeuwpop maken, zoo groot, dat je 'm zien kan door 't raam!”

„O, heerlijk!” juichte Ettoes en klapte in haar handen.

„Zou 't lang duren, eer hij klaar is?”

„'k Denk van niet. . . . ik zal hard opschieten.”

Hard werken was goed voor Jan.

Hij kwam in een veel betere stemming en zelfs nam hij zich voor, vanmiddag weer vrede te sluiten met Boris.

Hij begon met een klein balletje in de sneeuw om en om te wentelen.

't Pakte heel goed, zoodat het zienderoogen groeide.

Een zwaar werkje op den duur, dat aanhoudend bukken!

Tjonge, wat een klomp werd 't al! En onder 't werken door, moest hij aldoor denken aan de chineesche fluit. . . . Toch jammer, dat dat ding weg was. Als Boris 'em nou 's *niet* gestolen had?

Maar waar kon dat ding dan zijn?

Hupsa! Hupla! Hij wentelde maar door en kreeg 't er warm van!

„Is 't-ie al groot, Jan?” hoorde hij Ettoes vragen.

„Hij schiet al mooi op!” riep hij terug.

Nog voor twaalven had hij een geweldigen sneeuwklomp klaar. . . . zóó groot, dat hij die al-

leen niet meer kon hanteeren, wat hem geweldig speet.

Nu zou hij de hulp van de anderen wel moeten inroepen vanmiddag....

Ettoes vond het niets erg — want ze hoopte, dat ze nu vanmiddag véél bezoek kreeg....

„Nou.... tot vanmiddag dan,” groette hij haar, want in de verte zag hij de jongens aankomen en hij wilde gelijk met Jo naar binnen.

En dat gelukte prachtig.

Jo zou 't zeker niet verklappen aan oom Sjoerd. Doch ze waren nog niet goed en wel in huis, of oom Sjoerd klopte Jan op de schouders en zei:

„Nou maar, jij bent een kérel, hoor, om je eigen genoegens zoo ridderlijk op te offeren voor een ziek meisje. Je hebt een prijsje verdiend, hoor! Ja, ja.... die anderen dachten alleen maar om hùn plezier en jij niet.... jij denkt ook om een ander.... Zelfs Jo had haar vriendinnetje vergeten vanmorgen....”

Daar stonden ze nu.... allebei blozend van schaamte.... Jan begon te stotteren van verwarring....

„Ik was kwaad weggelopen bij de jongens....”

„Gunden ze de arme Ettoes dat pretje niet?” vroeg oom Sjoerd, schijnbaar verwonderd.

„Nee, Oom, zoo is 't niet....” bekende Jan nu eerlijk. „'t Was mijn schuld ook wel.... ik heb gevochten met Boris....”

„O.... staat de zaak zóó....” zei oom bedenkelijk. „Dus je wil zeggen, dat Ettoes nog goed genoeg was, om jou booze bui af te weren.... ja.... ja.... nou begrijp ik de edelmoedigheid beter.... Wat ik zeggen wou.... de fluit is terecht....”

„Ja, Oom?” vroeg Jo verrast.

Jan kleurde hoog-rood.

Zijn vonnis was geteekend.

„Ja.... de werkvrouw vond 'em in de kussenplooiën van m'n ruststoel....”

„Nou, Jan....” begon Jo, doch ze voleindigde niet wat ze wilde zeggen, omdat oom haar een wenk gaf.

Jan moest zèlf beslissen.

„Dan zal ik 't éérst maar even gaan zeggen, Oom....” zei hij in een plotseling opwellend gevoel van waarheidsliefde.

„Dat is goed, jongen,” zei oom en ging bedaard naar de keuken.

Dat was een zware gang voor Jan.

Hij moest schuld bekennen.

Hij *moest* 't niet alleen, hij *wilde* 't ook. En wel zoo gauw mogelijk, want iemand *verdenken* is een heel groot kwaad, dat snel voortwoekert.

Hij kneep z'n handen tot vuisten.

't *Moest* — 't *moest* en hij *wilde* 't.

Met alle macht drong hij 't hoogmoedsduiveltje terug.... kijk.... hij was er al.

„Is Boris daar....?” riep hij aan Helmich, die in de deuropening stond.

Even later kwam Boris — de anderen bleven binnen. Dat vond Jan prettig.

„De fluit is gevonden — 't spijt me, dat ik dat vanmorgen gezegd heb....” zei Jan.

„Komen jullie vanmiddag een groote sneeuwpop maken voor Ettoes? Ik ben er al mee begonnen.”

„Dat is goed....” zei Boris. „'k Ben blij, dat 't ding terecht is.... zie je....”

„Ik ook....” zei Jan nog en toen: „Nou, atjuus.... tot vanmiddag dan!”

Op een holletje ging hij naar huis — gelukkig — dat was een pak van z'n hart!

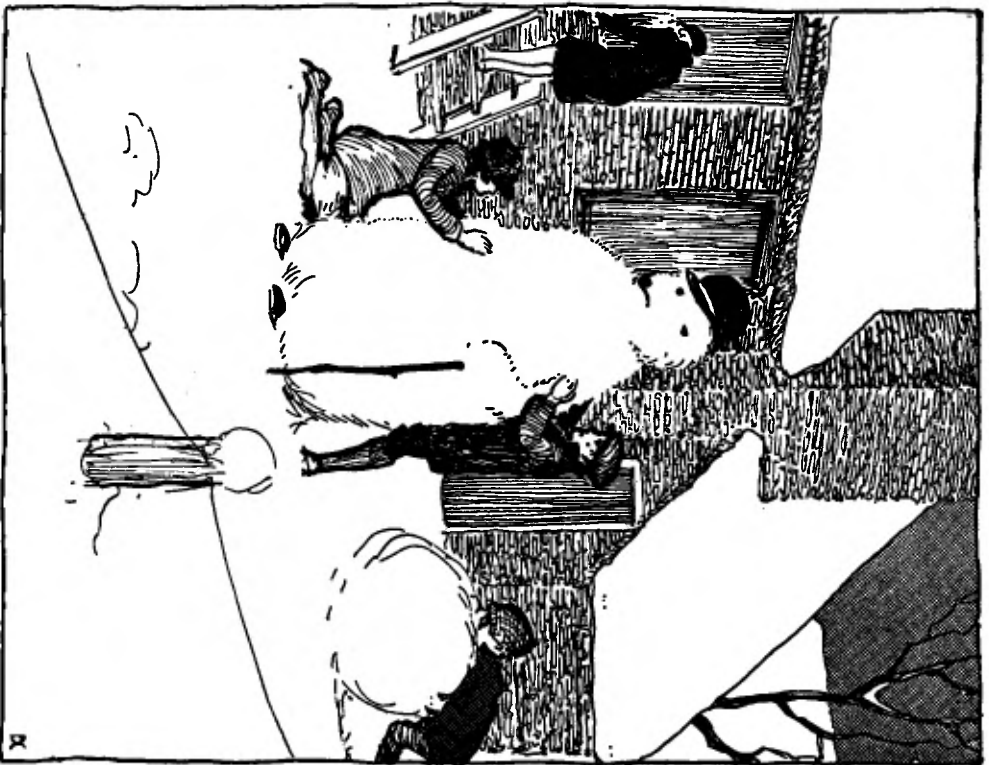
Dat was een pretje, dien middag!

Vele handen maakten het werk licht en na een paar uren inspannend werken stond daar de reus.... groot en uitdagend, met een ouden garibaldi-hoed op.... een paar zwarte steenkooloogen en een pijp in z'n mond....

Ettoes was verrukt en haar moeder was zóó blij, dat ze alle jongens en meisjes op anijsmelk tracteerde.

Later op den middag verdeelden ze zich in twee partijen en gooiden naar hartelust sneeuwballen.... op 't eind bekogelden ze den sneeuwman, wiens hoed al heel gauw scheef stond....

Morgen kwam er wéér een dag!

..... stond daar de reus groot en uitdagerend.

De laatste dagen van het jaar vlógen om.

„Jullie komen alleen maar naar huis om te eten en te slapen,” bromde oom Sjoerd wel eens.

Doch zóó erg was 't niet, en oom Sjoerd kon z'n rust best gebruiken.

Hij liet 't wel niet merken, maar de laatste dagen hadden hem toch wel een beetje vermoeid.

Wat zou 't vreemd zijn, als die belhamels er niet meer zouden zijn!

Oom Sjoerd leefde deze dagen anders dan anders.

Hij had nu ook met z'n burens kennis gemaakt — en 't was te voorzien, dat deze kennismaking van blijvenden aard zou zijn.

Vanmorgen was er een brief uit Amsterdam gekomen.

Of de kinderen den dag na Nieuwjaar weer naar huis kwamen. Den vierden Januari begon de school weer en dan konden ze nog voor een dagje thuis zijn.

Oom Sjoerd voelde wel uit den brief, dat moeder erg naar haar kinderen verlangde, vooral, nu ze zich wat sterker ging gevoelen.

Ook Jo en Jan begonnen aan de terugreis te denken.

O — ze verlangden er nog niets naar — al zouden ze 't héél prettig vinden om weer bij vader en moeder te zijn. Maar er was hier zóóveel te genieten — ze hadden nog nooit zoo'n heerlijke vakantie gehad, zelfs in den zomer niet!

Ze schreven nog een gróóten brief naar huis, waarin ze van al hun genoegens en de goede zorgen van oom Sjoerd vertelden. Want nu het zoo koud was, had oom Sjoerd het druk met zorgen! Hij zorgde voor droge kousen, voor droge schoenen, voor een warme das, en wollen handschoenen — hij zorgde er óók voor, dat ze hun beste goed spaarden in de sneeuwpret. Gelukkig maar, dat moeder ook nog andere kleeren had meegegeven, waarin ze konden ravotten, zooveel als ze maar wilden. En nu was het morgen Oudejaar.... Voor oom Sjoerd een dag van veel herdenken — voor Jo en Jan een dag met een nieuwe verrassing, want oom Sjoerd had beloofd om olieballen te bakken — en Jo en Jan mochten meehelpen.

Op Oudejaarsdag dooide het en het was een sombere, korte winterdag. Doch in de keuken van „Op Honk” was ’t een gezellige boel! Daar stond oom Sjoerd met z’n hooge koksmuts op en sloèg en sloèg op ’t beslag, dat ’t klàpte....! En van alles was er door! Rozijnen.... krenten.... snippers.... sucade.... citroen....! „En nu moet het rijzen, jongens....” zei oom Sjoerd. „Over een uur komen we terug en dan zal je eens wat zien!” Voorzichtig legde oom Sjoerd er een schoon servet over en zette de teil dicht bij het fornuis.

Jo en Jan namen de gelegenheid waar om even naar hun vriendjes weg te wippen.

Nu — daar op „De Instuif” was het óók feest! Mevrouw bakte oliebolle en appelbeignets.... en om beurten gingen ze op Ettoes' trapje staan om te vertellen hoè ver alles al klaar was en hoeveel zij er wel zouden krijgen!

En toen het bakken!

Héerlijk was 't om te zien, hoe de bolle dansten in de olie en hoe lekker bruin ze werden!

Oom Sjoerd kon toch àlles!

Om vijf uur was alles klaar en lag er een hoog opgestapelde berg prachtige, lichtbruine oliebolle op een witte schaal.

Jo mocht er de suiker overheen strooien.

Ze gingen met de bus naar de kerk — morgenochtend zou Ettoes weer meegaan.

„'t Zal niet voor 't volgend jaar zijn....” zei Jan. „Gelukkig, dat 't al zoo gauw is....!” lachte ze terug.

Toen ze uit de kerk kwamen op Oudejaarsavond, speelde oom Sjoerd nog op 't orgel:

„Uren, dagen, maanden, jaren
Vliegen als een schaduw heen.”

Ja — nu voelden ook Jo en Jan wel iets van het scheidende jaar. Het was heerlijk geëindigd voor hen — maar oom Sjoerd herinnerde nog eens aan den storm.

Hoeveel kinderen zaten er nu rond de tafel zonder oliebolletjes — en wat veel erger was: zonder vader.

En oom Sjoerd dankte dien avond voor al de onverdiende zegeningen en hij bad voor alle bedroefde menschen — hij bad ook voor Jo en Jan — voor vader en moeder en de broertjes en hij vergat ook niet de jongens en meisjes van „De Instuif”, die zoo weinig in aanraking kwamen met het evangelie.

En ten laatste bad hij voor de kleine, arme Ettoes.... die altijd maar ziek was en toch zoo geduldig....

„Wat gelukkig, hè,” zei oom later, „dat Ettoes den Heere Jezus kent.... anders zou het nog veel erger zijn....”

O — wat waren de oliebolletjes heerlijk, vooral, nu ze niet meer zoo warm waren.

Oom Sjoerd zocht er twintig uit voor vader en moeder en de broertjes — die werden veilig in een trommeltje opgeborgen!

Oom was heel goed op Jo en Jan — *ze mochten opblijven tot twaalf uur!* Dat was nog nooit gebeurd. Maar bij oom Sjoerd mocht je letterlijk *alles* wat je wou.

Er was geen overbezorgde tante, die de kinderen veel te klein vond!

„Dat haal je morgen maar weer in!” zei oom Sjoerd.

Toch bleek 't een heele toer, om wakker te blijven! Doch daar wist oom wel raad op — hij verzon allerlei spelletjes en toen vlóóg de tijd om!

14. ALLE KLOKKEN LUIDEN!

Ze hadden een plan.

Een geweldig plan!

Met z'n allen hadden ze 't bekostigd.

Ook de meisjes hadden meegedaan, want er was een héél lang snoer voor nodig, wel vijftien meter minstens.

Eén gulden vijftig cent kostte het, doch Helmich hoopte, dat z'n vader 't wel zou overnemen, en dan kregen ze misschien allemaal hun geld terug.

Ze hadden in de radio-bode gelezen, dat precies om twaalf uur de klokken zouden luiden en ze herinnerden zich nog van 't vorig jaar, wat een *geweldig* geluid dat was geweest.

Toen was Boris met een plan gekomen.

Boris had altijd plannen, op elk uur van den dag en bij iedere gelegenheid!

Oudejaarsavond.

Kwart vóór twaalf....

Sst! Sst! voorzichtig en heel zachtjes aan, hoor!

Met hun jassen aan en petten op slopen Helmich en Boris door den tuin. Voorzichtig droegen ze den luidspreker.

Vader had wel een beetje bezorgd gekeken, maar ze hadden beloofd, dat ze er goed voor zouden zorgen.

Wat zouden Jo en Jan opkijken — en de kapitein!

Zoo iets hadden ze zeker nog nooit gehoord! En dan in het stille Kijkduin....

Zie zoo.... de luidspreker stond nu onder de veranda, vlak voor de huiskamer van „Op Honk” opgesteld.

Vader luisterde telkens met de koptelefoon, of de klokken nog niet kwamen....

Direct — als de klokken begonnen, zou hij den luidspreker inschakelen.... O, die laatste vijf minuten!

Ze duurden nog langer dan het afgelopen jaar, dachten Boris en Helmich. Maar toen — een teeken!

Daar kwam 't!

Ze hielden zich schuil!

„Gelukkig nieuwjaar, Oom!” en Jo sloeg haar beide armen om oom Sjoerd's hals.

„Gelukkig nieuwjaar, Oom,” en Jan's hand lag gevangen in die van oom Sjoerd.

De papegaai zat volkomen wakker naar het drietal te kijken.

En zelfs Jodokus zat rechtop en knipte met z'n oogen.

Toen begonnen de klokken te luiden.... al luider en luider.... de klanken zwollen aan tot een geweldig bronzen geluid, dat plechtig door den stillen nacht galmde....

„Hóór. . . .” zei oom Sjoerd verrast, „de klokken van het nieuwe jaar. . . .”

Haastig schoven ze het gordijn weg en toen begrepen ze.

Ze kleedden zich aan en met z'n drieën gingen ze naar buiten, genieten van het klokgelui door den stillen nieuwjaarsnacht. . . .

De jongens hadden eer van hun werk.

Zelfs in het kamertje van Ettoes zagen ze licht ontbranden.

Alle burens kwamen naar buiten en wenschten elkaar veel geluk en veel voorspoed!

Het was een onvergetelijk oud-en-nieuw voor Jo en Jan!

15. OUD EN NIEUW

Oud en nieuw.... oud en nieuw!
Niets is hier blijvend, had oom Sjoerd gezongen.

Zoo ging 't ook met de kerstvacantie van Jo en Jan.

Het was een prettig en vroolijk gezelschap, dat zich dien nieuwjaarsmiddag bijeenvoegde, voor een laatste wandeling naar alle heerlijke plekjes van Kijkduin.

Daar waren de jongens van „De Instuif” en ook de meisjes, natuurlijk.

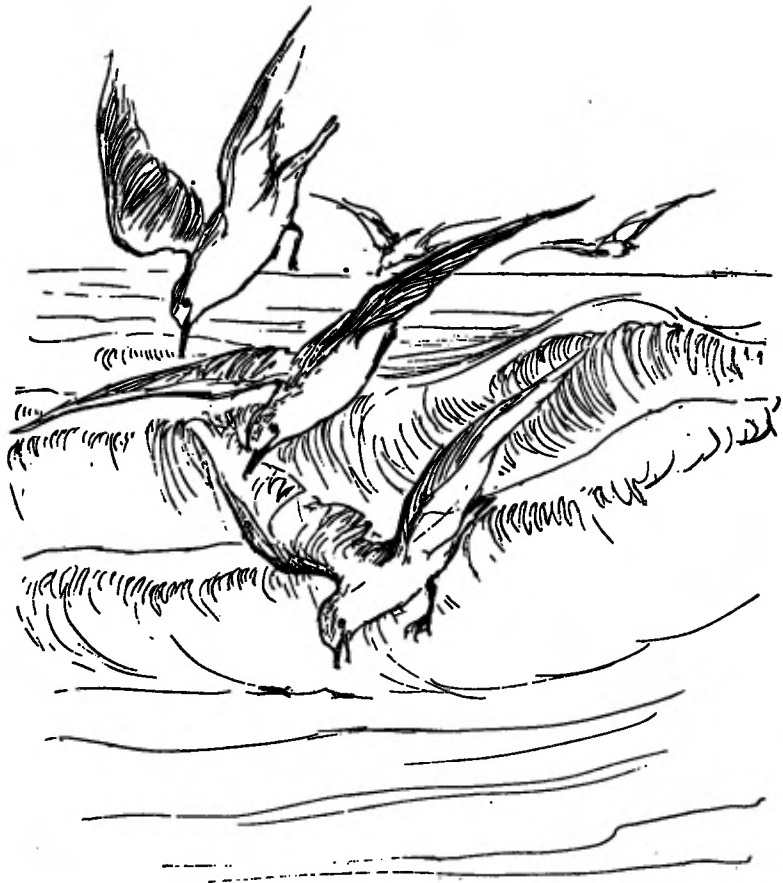
Uit de deuropening van „De Zeemeeuw” werd een ziekenwagentje gereden — het was Ettoes, die ook van de partij was.

En de oude, geheimzinnige man uit „Op Honk”, nu een goede bekende van al deze meisjes en jongens, stond al klaar met z'n beide Amsterdamse logé's. — Hun vacantie is ten einde.... straks wacht weer het gewone leven van school en huis....

Maar nog eenmaal willen ze, voor ze gaan scheiden, alles in zich opnemen en zich nog eens alle heerlijke dagen herinneren....

Ze komen langs het badhotel en langs de zee, met z'n immer rusteloozen golfslag.

Ze zien de meeuwen sierlijk scheren over het water.... daar héél in de verte lag de aangespoelde boot, die is nu weggehaald....

α

.... de meeuwen sierlijk scheren over het water

Ze komen ook langs de helling van de boerderij en Jan voelt z'n hart sneller kloppen....

Hier gaf een jongen met een christelijke opvoeding toe aan z'n boezemzonde.... maar gelukkig.... hij kon ook eerlijk schuld bekennen — en na dat oogenblik is Jan zeker niet in aanzien gedaald.

O — het doet wel even pijn.... als ze nu aan scheiden denken, maar oom heeft uit zich zelf reeds beloofd, dat ze mogen terugkomen.... dezen zomer al.

Z'n oude hart heeft zich verkwikt aan de jeugd — en als God hem nu de kracht geeft.... hij hóópt het en Jo en Jan vinden het heerlijk.

Het vriest nu een beetje en soms kunnen ze een heel eind glijden!

Zoo — na een lange wandeling komen ze thuis en worden de koffers gepakt voor de afreis, morgenochtend.

Ettoes is heel even verdrietig, doch ze beloven elkaar te zullen schrijven — en wat méér zegt — ze behoudt nu toch oom Sjoerd!

Oud en nieuw!

Daar verdwijnt den volgenden morgen Kijkduin uit het gezicht!

De bus rijdt hard.... de trein rijdt nog harder....!

Ook oom Sjoerd is al verdwenen. Ze behoeven niet meer te wuiven....!

Oud en nieuw!

Daar rolt de trein het Centraal-station binnen en — vader wacht hen op — met uitgestrekte armen....

En thuis.... o — wat is hier alles vreemd en oud.... en toch nieuw — want moeder, die lieve moeder zat weer op haar oude plaatsje!

Voorloopig zijn hun gedachten nog in Kijkduin en er komt geen eind aan 't vertellen — en moeder luistert gelukkig en dankbaar.

Maar als ze even ophouden en eens rond zich heen zien — dan vinden ze het toch ook weer héél heerlijk om thuis te zijn.... bij moeder!

INHOUD

	Bladz.
1. Moeder is ziek en oom Sjoerd wordt oud . . .	7
2. Onverwacht bezoek	14
3. Eindelijk!	20
4. Wel te rusten, Moe!	32
5. Jan doet vriendjes op en Jo krijgt vriend- dinetjes	44
6. Een angstige nacht	53
7. Wat de kwartjesvinders vonden	62
8. Het plan van oom Sjoerd en de stem uit het raam	75
9. Eerste Kerstdag	85
10. Tweede Kerstdag	95
11. Oom Sjoerd vertelt	103
12. Nieuwe verrassingen	112
13. Van een sneeuwpop en oliebollen	121
14. Alle klokken luiden!	132
15. Oud en nieuw	135

Voor kinderboeken vrage men onzen catalogus.

